UNIVERSITETET I NORDLAND

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref: 14/2719 Vår ref: 2014/1080/003/JAT Dato: 31.10.2014

OPPDRAG TIL STATLIGE HØYERE UTDANNINGSINSTITUSJONER: INNSPILL FRA UNIVERSITETET I NORDLAND TIL ARBEIDET MED FRAMTIDIG STRUKTUR I UNIVERSITETS- OG HØYSKOLESEKTOREN

Vi viser til oppdragsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 26. mai i år. Styret ved Universitetet i Nordland behandlet innspill til departementet på styremøtet 29. oktober og fattet følgende vedtak:

1. Styret gir rektor fullmakt til i samråd med styreleder å ferdigstille innspill til Kunnskapsdepartementet om Universitetet i Nordlands posisjon og rolle i en framtidig UH-struktur, med utgangspunkt i saksframlegget og diskusjonene i styremøtet.

2. Konklusjonene skal bygge på vedtaket i sak 31/14, og samtidig åpne for å se på faglige synergier, samarbeid og mulig fusjon med HINT.

3. Det utarbeides et oppsummeringsnotat som tydeliggjør UiNs posisjon, og saksframlegget omarbeides til et vedlegg.

Vedlagt følger et oppsummeringsnotat med innspill fra Universitetet i Nordland, samt et grunnlagsnotat. Vi viser ellers til universitetets innspill til møtet med departementet om saken 5. september.

Med vennlig hilsen

Pål A. Pedersen
rektor

Stig Fossum
universitetsdirektør

Postadresse: Universitetet i Nordland Postboks 1490 8049 BODØ
Avdeling: Studie- og forskningsavdelingen
E-post: postmottak@uin.no
Internett: www.uin.no
Org.nr: 970 940 243

Saksbehandler Jan Atle Toska
Telefon: 75 51 77 30
Sentralbord: 75 51 72 00
Telefaks: 75 51 74 57

Innspill fra Universitetet i Nordland vedrørende struktur i høyere utdanning

Struktur 2020: Universitetet mellom NTNU i Trondheim og UiT – Norges arktiske universitet

> *Universitetet i Nordlands posisjon i et nytt UH-landskap bør baseres på en fusjon mellom Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og Universitetet i Nordland. Et slikt samlet universitet vil kunne styrke egen region, ha faglig tyngde i en nasjonal UH-struktur og vil kunne utvikle internasjonalt ledende og kompletterende utdannings- og forskningstilbud i rommet mellom Norges Tekniske-Naturvitenskaplige Universitet i Trondheim og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.*

UiN 2020 – faglig profil

UiN sitt bidrag til det nye universitetet vil være å videreutvikle og styrke de gjeldende strategiske satsingsområdene Blå vekst, Innovasjon/entreprenørskap og Velferd. Samtidig er det naturlig at det nye universitetet vil ha som oppgave å løfte teknologi som et prioritert fagområde. En fusjon mellom UiN og Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik vil gi muligheter til å styrke de eksisterende fagmiljøene og gi synergier mellom fagmiljøene. Dette vil legge grunnlaget for høyere kvalitet på utdanning og forskning og mer robuste fagmiljø.

Et universitet for BLÅ VEKST i landets største feltlaboratorium

Nøkkelen til å løse utfordringene verden står overfor med henblikk på mat, energi, klima og helse ligger i havet. Nordland er Norges største havbruksfylke og har nesten 1/3 av Norges kyst. Fremtidig vekst i oppdrettsnæringen krever omfattende forskning og utvikling for å løse miljøutfordringene og gjøre næringen bærekraftig på lang sikt.

UiNs satsing på Blå vekst innenfor marin sektor er derfor et strategisk hovedvalg for et kystnært universitet. Næringslivet i sektoren har behov for forskning og utdanning, og all kunnskap som utvikles har verdi både nasjonalt og internasjonalt. Blå vekst er en strategisk satsing på akvakultur, marin økologi og marin genomikk. Gjennom en regional og nasjonal satsing og et koordinert virkemiddelapparat, kan denne kystnære regionen bli for oppdrettsnæringen det Rogaland har vært for olje/gassnæringen.

Det mest omfattende sikkerhets- og beredskapsmiljøet i landet finnes i det samlede faglige og operative miljøet i Narvik, Harstad, Norges brannskole i Tjeldsund, UiN, Forsvarets operative hovedkvarter, Kystvakta og Hovedredningssentralen. Dette er en viktig forutsetning for videre næringsutvikling i Nordområdene.

Dersom UiNs satsing innenfor Blå vekst i sterkere grad kombineres med faglige satsinger innenfor teknologimiljøene i Narvik, vil utdanningen og forskningen både innenfor de marine og teknologiske fagene kunne styrkes. Samtidig vil en sterkere teknologiutvikling mot Blå vekst gi bedre grunnlag for en bærekraftig næringsutvikling. Dette vil gjøre det mer attraktivt både for forskere og studenter å søke seg til teknologimiljøet i Narvik og til det marine fagmiljøet i Bodø. En slik satsing vil også legge til rette for utviklingen av en utdannings- og forskningsprofil som vil være etterspurt innenfor de marine næringene og som vil komplettere det øvrige tilbudet i nasjonen. Et nært samarbeid med fagmiljøene innenfor økonomi og innovasjon vil styrke dette ytterligere.

En drivkraft for kunnskapsbasert INNOVASJON/ENTREPRENØRSKAP

Innovasjon og entreprenørskap som fagområde har fått økt oppmerksomhet de senere årene. Fagområdet fremstår som sentralt innenfor Horisont 2020, og det gjenspeiles tydelig i regjeringens handlingsplan for forskning og høyere utdanning, der innovasjon både i offentlig sektor og i næringslivet har en sentral plass.

I dag har UiN sammen med Nordlandsforskning Norges ledende fagmiljø innenfor innovasjon og entreprenørskap, og har lenge vært en del av det internasjonale forskningsmiljøet på feltet. UiN er i dag den institusjonen som utdanner flest MBA-kandidater i landet, i hovedsak innenfor det bedriftsøkonomiske fagområdet. UiN har også et eget senter for økologisk økonomi som bidrar til å løfte viktige perspektiver for en bærekraftig økonomisk utvikling.

En videre satsing på innovasjon og entreprenørskap vil kunne styrke også de økonomiske fagmiljøene i Narvik og Harstad, og komplettere satsingen på teknologisk utdanning og forskning i Narvik. Innovasjon og entreprenørskap er også viktig for utvikling av mer robuste tilnærminger til nye løsninger på velferdsstatens utfordringer, eksempelvis innenfor skole og helse.

Et profesjonsuniversitet for VELFERD

Det er en nasjonal utfordring å utdanne et tilstrekkelig antall lærere, sykepleiere og andre profesjonsutøvere, og utfordringene med å skaffe kompetent arbeidskraft i offentlig sektor er størst i nord. Et viktig bidrag for å løse denne utfordringen, vil være å integrere lærerutdanningene i regionen og slå sammen de sykepleiefaglige miljøene. I tillegg vil en tettere integrering av sosialfaglig utdanning og forskning ved fagmiljøene i Harstad og Bodø gi grunnlag for forsterket innsats på dette området. Samlet vil dette styrke satsingen på master- og doktorgradsutdanninger innenfor disse fagområdene og legge grunnlaget for sterkere utviklings- og forskningsmiljø. Arbeidet med profesjonsrettet og praksisnær forskning innenfor fagområdene helse, velferd og utdanning skal også videreutvikles i samarbeid med UiS og UiA.

For å utvikle en grunnskolelærerutdanning av høy kvalitet, kreves nærhet til aktive forskningsmiljø innenfor skolefag. For å få til en robust lærerutdanning i regionen, er det viktig med tett faglig samarbeid og integrasjon mellom dagens lærerutdanningsmiljø. UiN har tatt initiativ overfor Høgskolen i Nesna for å intensivere arbeidet med en slik faglig samkjøring. Dette vil være et godt grunnlag for en femårig, desentralisert lærerutdanning i en fusjonert institusjon. Ved en sammenslåing vil en også kunne satse enda mer på å bygge opp robuste forskningsgrupper og tilby forskerutdanning innenfor utdanningsvitenskaplige tema.

Velferdsfagene skal bidra til fornyelse av offentlig sektor gjennom innovasjon og entreprenørskap. I en ny, fusjonert institusjon vil universitetet kunne videreutvikle arbeidet med velferdsinnovasjon. Her er grunnlaget godt for et tettere samarbeid mellom profesjonsmiljøene, teknologimiljøet i Narvik og innovasjonsmiljøene i Bodø, samt nærings- og arbeidslivet i regionen.

Et TEKNOLOGISK løft

Narvik er det ledende teknologimiljøet i Nord-Norge og har over tid bidratt til å utdanne kandidater og løfte den teknologiske kompetansen i regionen. I et fusjonert universitet vil et teknologifakultet i Narvik gi store utviklingsmuligheter for fagmiljøene hver for seg, og i

synergien mellom de ulike fagene, og en vil kunne utvikle en egenart som vil være nasjonalt berikende.

Samtidig må det utdannes flere kandidater for å møte det store udekte behovet for teknologikompetanse i midtre og søndre del av Nordland. Det store gapet mellom etterspørsel etter kandidater og tilgjengelig kompetanse hemmer utviklingen av blant annet industrien på Helgeland, leverandørindustrien til petroleumsvirksomheten, ledende IKT-miljøer og til marin og maritim industri. Dette har vært veksthemmende over år, og bare en ny organisering av høyere utdanning i regionen kan løse disse utfordringene.

Regionale og nasjonale mål for høyere utdanning og forskning

Det utdannes for få kandidater til å møte fremtidens behov for kompetente lærere, helsepersonell og sosialfaglig personell i regionen. På noen områder har en rekrutteringsproblemer, mens utdanningskapasiteten på andre områder er for dårlig. Det er også for få nasjonalt rekrutterende studier som kan gi tilflytting. Dette er både et institusjonsproblem og en nasjonal utfordring.

Samtidig er regionen rik på ressurser og har potensial til å møte mange av de utfordringene Norge og verden står overfor når det gjelder matproduksjon, energi, klima og bærekraftig næringsutvikling. Regionens utdannings- og forskningsstruktur må møte kompetansebehovet og sette regionen og nasjonen i stand til å utnytte ressursene og potensialet bedre enn i dag.

En fusjon mellom Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik vil gi et godt grunnlag for kunne møte de ambisiøse målene som er satt for forskning og høyere utdanning både nasjonalt og i forhold til det regionale oppdraget. Det er lagt et godt grunnlag for fusjon gjennom etablert samarbeid, og fusjon vil også være i tråd med konklusjonen i Nordlandsutredningen fra 2010. Institusjonene har utdanningsprogram og FoU-profil som samsvarer godt med kompetansebehovet i arbeids- og næringslivet i regionen. En fusjonert institusjon vil gi mer robuste fagmiljø, faglige synergier og kvalitetsheving både innenfor forskning og utdanning. På sikt vil en slik institusjon også gi mer kostnadseffektiv drift og effektive løsninger for fellesfunksjoner. Et nytt universitet vil kunne utvikle miljøer som kan bidra til næringsrettet forskning på topp internasjonalt nivå i skjæringspunktet mellom blå vekst, innovasjon/entreprenørskap og teknologi. Innenfor det tematiske forskningsområdet velferdssamfunnets profesjoner, profesjonsutøvelse og velferdssystemer, er det også potensial for å utvikle internasjonalt fremragende forskning som kompletterer fagmiljøene ellers i landet.

Etter initiativ fra Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) har det vært samtaler på rektornivå mellom UiN og HiNT. I den videre strukturprosessen vil vi videreføre denne kontakten for å undersøke mulighetene for at HiNT kan være en del av et nytt universitet i 2020.

Det er mulig å tenke seg et slikt universitet både på bakgrunn av fagtilbud, faglig profil og felles kompetanseutfordringer innen det regionale arbeids- og næringslivet. Både Nord-Trøndelag og Nordland er store kystfylker med en betydelig kystnær næringsaktivitet. Samtidig er søndre del av Nordland og Nord-Trøndelag en viktig region innen landbruk og skogbruk. I samarbeid med andre forskningsmiljø er det grunnlag for å løfte også disse næringene. En lærerutdanning basert på fagmiljøene ved UiN, Høgskolen i Nesna og HiNT vil

kunne gi enda større faglig tyngde, bredde og en bedre kapasitet for rekruttering av lærere både regionalt og nasjonalt.

31.10.2014

INNSPILL TIL STRUKTURMELDING FRA UNIVERSITETET I NORDLAND – Grunnlagsnotat

1. Innledning

Universitetet i Nordland (UiN) utdanner relevante kandidater til samfunns- og næringsliv, bremser flyttestrømmen fra nord til sør, løfter verdiskapingen i nord, og bidrar til nasjonal og internasjonal kunnskapsdannelse. Utvikling av potensialet i Nordområdene forutsetter kunnskap og kompetanse, som UiN skal bidra til å utvikle.

For Universitetet i Nordland er strukturprosessen en forlengelse av arbeidet som har pågått siden slutten av 1990-tallet med å utvikle et nytt universitet. Prosessen som ledet fram til universitetsakkrediteringen i 2010 innbar en total gjennomgang av virksomheten og en omfattende kvalitetsheving. UiN ble opprettet i 2011 med mål om å fylle rommet for utdanning og forskning mellom universitetene i Trondheim og Tromsø

UiN ser et potensiale for alle parter i en fusjon mellom Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og Universitetet i Nordland. Disse institusjonene har utdanningsprogram og FoU-profil som samsvarer godt med arbeids- og næringslivet i regionen. En fusjonert institusjon vil gi mer robuste fagmiljøer, faglige synergier og kvalitetsheving, både innenfor forskning og utdanning, og vil på sikt gi mer kostnadseffektiv drift og effektive løsninger for fellesfunksjoner.

Universitetsstyret vedtok 18. juni at UiN ønsker

- *Et eget universitet i Nordland*
- *Drøftinger med Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna med sikte på en mulig fusjon.*

Universitetet har siden opprettelsen i 2011 spisset og klargjort egen fagprofil, blant annet gjennom institusjonens overordnede strategi og arbeidet med innspillet til langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Parallelt med utviklingen av det nye universitetets fagprofil er det utviklet tettere samarbeid med institusjoner i Nord-Norge, nasjonalt (blant annet universitetene i Agder og Stavanger), og internasjonalt, blant annet gjennom Nordområdesenteret og sterke forskningsmiljøer i Europa, USA og Asia.

Departementet ber oss beskrive en fremtidig posisjon med utgangspunkt i både dagens struktur og en fremtidig ny struktur, for å møte departementets overordnede mål om *kvalitet, robusthet og kostnadseffektivitet.*

Sammendrag og ståsted

Universitetet i Nordland tar som utgangspunkt at statsråden har avklart at det videre strukturarbeidet skal bygge på de to universitetene som finnes i landsdelen. Dette premisset

gir de beste mulighetene utviklingen av landsdelen og for å oppfylle det samfunnsoppdraget vi er gitt gjennom loven.

Oppsummert er dette hovedpunktene i vurderingen av Universitetet i Nordland sin plass i en universitets- og høgskolesektor med færre institusjoner:

- Et nytt universitet som består av Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik, Høgskolen på Nesna og Universitetet i Nordland vil sammen være bedre rustet til å løse de faglige utfordringene innen utdanning og forskning, både regionalt og nasjonalt. Et slikt universitet vil være en styrke i egen region, nasjonalt og i internasjonalt samarbeid, som et komplementært utdannings- og forskningstilbud i det faglige og geografiske rommet mellom NTNU i Trondheim og UIT – Norges arktiske universitet.
- Det nye universitetet vil ha fire spissområder som samsvarer godt med behovet for nærings- og arbeidslivet i regionen:
    - Et universitet for blå vekst i landets største feltlaboratorium
    - En drivkraft for kunnskapsbasert innovasjon og entreprenørskap
    - Et nasjonalt tyngdepunkt som profesjonsuniversitet for velferd
    - Et profilert teknologisk miljø med gode faglige samarbeidslinjer med UiT og NTNU
- En fusjonert institusjon vil gi mer robuste fagmiljøer og muligheter for å på sikt bygge verdensledende forskningsmiljøer på enkelte områder, blant annet gjennom større faglig integrasjon.
- En fusjonert institusjon vil gi muligheter for å i større grad møte behovet for kandidater og kompetanse både i næringsliv og i offentlig sektor, blant annet gjennom videreutvikling av en desentralisert struktur.
- Etter initiativ fra Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) er det etablert kontakt for å avklare fusjon som en mulighet. Kontakten vil fortsette i den videre strukturprosessen for å se på grunnlaget for at HiNT kan være en del av et nytt universitet i 2020 som består av dagens UiN, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og HiNT.
- Det er naturlig å tenke et slikt universitet både på bakgrunn av faglig profil og felles kompetanseutfordringer det regionale arbeids- og næringslivet. I tillegg til at det er en styrke med større fagmiljøer, vil det også kunne gi synergier mellom de ulike fagmiljøene. Både Nord-Trøndelag og Nordland er store kystfylker, med en betydelig kystnær næringsaktivitet. En lærerutdanning basert på fagmiljøene ved UiN, Høgskolen i Nesna og HiNT vil gi større faglig tyngde og en bedre kapasitet for rekruttering av lærere både regionalt og nasjonalt.

2. Samfunnsoppdraget – kompetanseutfordringer i nord

I dette kapitlet gjennomgår vi trekk ved vår regionen som har betydning for både utdannings- og forskningsbehovet, mulighetene for å øke bidraget til den nasjonale verdiskapningen gjennom økt tilgang på kompetanse, samt rammene for Universitetet i Nordland fra et virksomhetsperspektiv.

2.1 Bilde av utdannings- og forskningsbehov i arbeids- og næringsliv

En forutsetning for å kunne realisere potensialet i nordområdene, er tilgang på humankapital i form av kvalifiserte kandidater til arbeidslivet, og forskning på bedre og mer effektiv ressursutnyttelse. Utviklingen av strukturen i høyere utdanning og forskning må ses på bakgrunn av dette.

I den siste stortingsmeldingen om utviklingen av nordområdene omtales dette særskilt:

> «Knapphet på kvalifisert og ukvalifisert arbeidskraft hemmer i dag utviklingen av mange lokalsamfunn i Nord-Norge. Nærings- og befolkningsstruktur medvirker til at mangel på arbeidskraft er et større problem i Nord-Norge enn ellers i landet. NOU 2011:3 *Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet* viser at det er samfunnsøkonomisk effektivt å sørge for at veksten i kompetansearbeidsplasser skjer over hele landet. For å få vekst i kompetansearbeidsplasser må det settes inn en bred innsats på flere politikkområder. Regionalt forankrede utdanningsinstitusjoner er viktig for dynamikken i regionen. De gir både kunnskap og kvalifisert arbeidskraft til arbeidslivet og er i seg selv store kompetansearbeidsplasser». (St.meld. nr. 7 (2011-2012) *Nordområdene – visjon og virkemidler,* s 117-118)

Den videre utviklingen av det nordnorske samfunnet er ikke bare avhengig av et livskraftig næringsliv. Det er også avgjørende at det sikres gode tilbud for innbyggerne innen helse, barnehage og skole og andre velferdstjenester. Å bidra til dette vil også være en viktig oppgave for de nordnorske lærestedene i årene framover. Attraktive samfunn krever både arbeidsplasser og gode velferdstjenester. Dette stiller store krav til både utdanning og forskningskapasiteten i regionen, så vel som god interaksjon med nasjonalt og internasjonalt ledende fagmiljø. Landsdelen må kunne tiltrekke seg kompetent arbeidskraft og ledende ekspertise innenfor forskning og utvikling som kan øke kompetansen både i UH-sektoren og i næringslivet.

I det videre vil vi kort gjennomgå særtrekk ved Nordlands nærings- og arbeidsliv i et nasjonalt og nordnorsk perspektiv.

2.1.1 Overordnet om Nordland

Nord-Norge omtales ofte som én region, men er i realiteten mange regioner over store avstander, med svært ulik nærings- og arbeidslivsprofil. Regionene i Nord-Norge har ulike fortrinn når det gjelder mulighetene for næringsutvikling avhengig av den historiske framveksten av næringsvirksomhet, tilgangen på kompetanse og tilgangen til de naturbaserte ressursene.

Over halvparten av befolkningen i det som omtales som Nord-Norge bor i Nordland fylke

De viktigste bærebjelkene i Nordlands næringsliv er oppdrett og fiskeri, fornybar energi, mineral-, olje- og gassressurser, landbruk og reiseliv. Det er et betydelig vekstpotensial i Nordland, i hovedsak grunnet fylkets rike tilgang på naturressurser.

Nordland har den tyngste næringsprofilen i Nord-Norge:

- 57 % av næringsaktiviteten i Nord-Norge er i Nordland

- 65% av eksporten fra Nord-Norge skjer fra Nordland
- Av planlagte investeringer i Nord-Norge på ca. 750-1000 mrd. de neste 15 årene, er om lag 65% planlagt i Nordland
- Nordland er landets største oppdrettsfylke, tredje største med henblikk på fiskeeksport

(Kilde: Innovasjon Norge, Nordland, notat «Næringslivet i Nordland- sett i et nordnorsk perspektiv)

2.1.2 Kompetansebehov i Nordland

Utdanningsnivået i Nordland er lavt sammenliknet med landsgjennomsnittet og blant de laveste i landet når det gjelder personer med lang høyere utdanning.

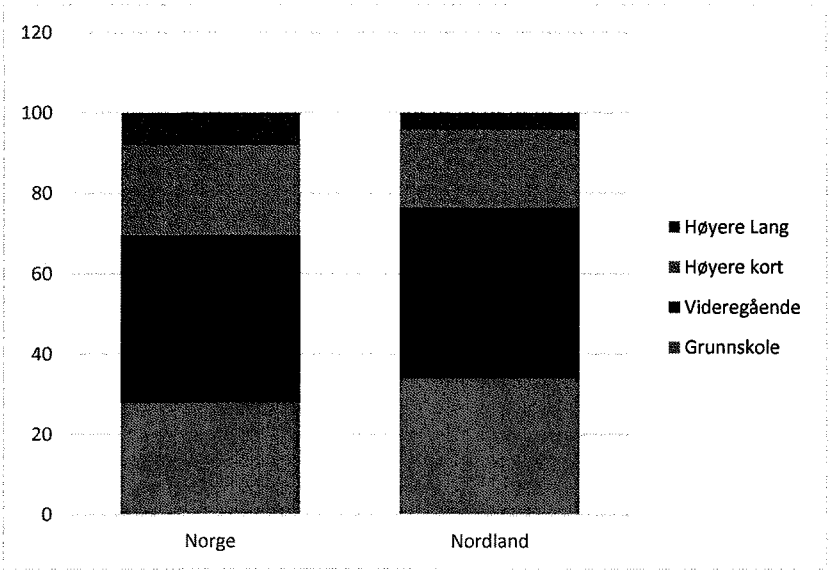

Frafallet i videregående skole er blant de høyeste i landet (se også pkt. 2.3 demografi), noe som innebærer et stort uutnyttet potensial for kompetanse og lavt rekrutteringsgrunnlag til høyere utdanning. Tilgangen til utdannet arbeidskraft er altså lav på en rekke parametere. Dette får konsekvenser for rekruttering av kvalifisert arbeidskraft både i offentlig og privat sektor.

Samtidig ser vi at Nordland er over landsgjennomsnittet i utdanningsnivå i yrker innenfor økonomi/administrasjon. I disse yrkene har 45% av de ansatte på landsbasis bachelor eller høyere kompetanse, mens tilsvarende tall for Nordland er hele 62% (SSBs arbeidsmarkedsstatistikk, sysselsatte etter arbeidssted). Dette har sammenheng med at det tidlig ble etablert Handelshøgskole i Bodø, som har bidratt med relevant og nødvendig kompetanse i regionen i mange tiår.

Ifølge NAV (Bedriftsundersøkelsen 2014 Nordland) er det særlig rekrutteringsproblemer i følgende yrker som krever høyere utdanning: Sykepleiere, leger, psykologer, ingeniører (elektro, bygg og anlegg), førskole- og grunnskolelærere.

Vi omtaler kompetansebehovet i noen utvalgte yrkesgrupper under punkt 2.1.4.

En rapport fra SSB, «Studentvandringer» (SSB rapport 6/2013), viser tydelig at «Den lokale betydningen av universitets- og høgskolestudiene i Nord-Norge er i snitt høy, og over landsgjennomsnittet.» Studiestedene Mo/Nesna og Bodø rapporteres å ha den største lokale forankringen både med hensyn til rekruttering til studier og tilførsel av nye høyt utdannede. Det vil si at studiestedene fyller en svært sentral rolle i å gi utdanningstilbud til de som bor i regionen. Samtidig er det viktig for UiN å utvide rekrutteringsområdet både regionalt og nasjonalt.

2.1.3 Utdanningsnivå og FoU i bedriftene

Nordland ligger lavt på alle tabeller over FoU-aktivitet målt i forhold til landsgjennomsnittet, senest dokumentert i Forskningsrådets indikatorrapport for 2014. Det er noe FoU-aktivitet i marin sektor og andre industrielle sektorer. Det skjer mest FoU i IKT-næringen, mens det har vært en realnedgang i FoU-utgiftene i næringslivet siden 2001, noe som særlig skyldes utviklingen i solcelleindustrien. Ved UiN er det etablert et senter for industriell forretningsutvikling som er lokalisert på Campus Helgeland som skal bidra til et forskningsløft i industrien.

De totale utgiftene til FoU i Nordland fylke hadde en realvekst på 34 prosent i perioden 2001 til 2012, noe som er litt over veksten for Norge totalt. Veksten kom særlig i universitets- og høgskolesektoren.

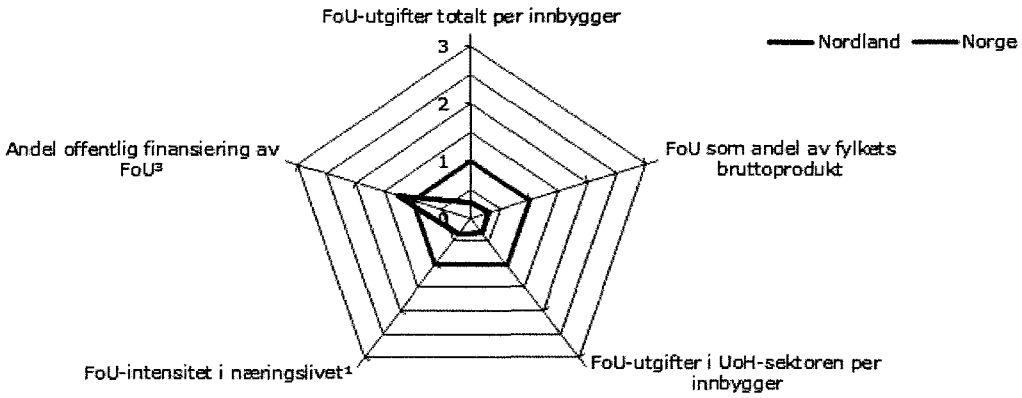

2.1.4 Behovet i noen utvalgte sektorer

Teknologikompetanse

Gjennom behandling av Nordområdemeldingen i Stortinget i 2012 var en enstemmig komite særlig opptatt av behovet for teknologisk kompetanse i landsdelen. I sin innstilling uttrykte utenrikskomiteen *(Innstilling 236 S, 2011-2012, s. 18)*:

> «Komiteen mener at den manglende tilgang på kvalifiserte ingeniører er et kritisk punkt både for landet som helhet og for Nord-Norge spesielt. Fra bedriftenes side pekes det på at selv om ingeniører kan rekrutteres fra hele verden, er det ønskelig at en betydelig andel rekrutteres fra landsdelen. Komiteen har merket seg at de siste

årene har kapasiteten ved ingeniørutdanningen ved Høgskolen i Narvik og Universitetet i Tromsø vært større enn rekrutteringen til ingeniørstudiene. Komiteen mener derfor at styrking av rekrutteringsarbeidet fra videregående skole og oppover er viktig.».

Hovedtyngden av næringslivet i Nord-Norge som etterspør teknologer, finnes i Bodøregionen og på Helgeland. Dette slår særlig ut i industrien på Helgeland, og i leverandørindustrien til petroleumsindustri, marin og maritim industri samt IKT-miljøet i Bodø. Her ligger et betydelig verdiskapingspotensial. En kartlegging Kunnskapsparken Helgeland har utført innen olje/gass-sektoren på Helgeland viste behov for 115 ingeniører i løpet av 2012-2014. Hele 30% av bedriftene rapporterer i samme undersøkelse om at de har takket nei til oppdrag på grunn av mangel på fagpersonell (Kompetanse- og rekrutteringsbehov 2012-2014. Kunnskapsparken Helgeland på oppdrag fra Olje- og gassnettverk Helgeland)

NIFU har nylig kartlagt kompetansebehovet i NHOs medlemsbedrifter (NIFU Arbeidsnotat 7/14). For Nordland viser kartleggingen at bedrifter innen bygg og anlegg, industri, energi, bedrifter som tradisjonelt etterspør teknologikompetanse, både fagbrev og ingeniører, har stor kompetansemangel.

«Behov for 50 nye medarbeidere»

Norges ledende utvikler og leverandør av elektronisk pasientjournal i Norge, DIPS, er etablert i Bodø og har hovedkontoret sitt der. Selskapet fremhever selv mangelen på tilgang på relevant teknologikompetanse i Bodø som begrensende for selskapets videre vekst. DIPS har derfor gått aktivt inn for å understøtte opprettelsen av IKT-ingeniørutdanning i Bodø i regi av Høgskolen i Narvik, blant annet gjennom stipender og deltagelse i mentorordning for de nye studentene

Havbruk

Regjeringen har lansert oppstart av arbeidet med en maritim strategi, samt varslet en stortingsmelding om havbruk. Blå vekst er prioritert i EU og som tema for Horizon2020 og i regjeringens prioritering av utvalgte forskningsområder. «Blå vekst» innebærer en koordinert marin og maritim utvikling. Når havet i større grad tas i bruk, blir arbeidet med utforskning, overvåking/sikkerhet/beredskap og forvaltning av disse områdene desto viktigere.

Eksport av fisk utgjorde 10 % av norsk eksport i 2013. Sjømatnæringen representerer en «vekstmotor» for nasjonen som kan bli den nye store eksportnæringen, noe som fremgår

tydelig av Regjeringens langtidsplan for forskning og utvikling (Meld. S 7, 2014-2015), Bioverdirapporten og SINTEFs analyser. Nord-Norge har et stort fortrinn ved at over halvparten av Norges kystlinje ligger i landsdelen, og Nordland alene har omtrent 30 %. Klimaendringene gjør at området fra Nord-Trøndelag og nordover øker i betydning og kan bli et enda sterkere tyngdepunkt for havbruksnæringen enn det det er i dag. Forutsetningen er at næringen blir bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Dette betyr at viktige utfordringer knyttet til lus, fôr, rømming og steril fisk må løses på kort sikt. Framover vil det være avgjørende å ha langt bedre kjennskap til økologiske forhold, både i fjord- og kyst-systemer, for å kunne utvikle bærekraftige næringsstrategier og kunne registrere fotavtrykk av menneskeskapt aktivitet. Samtidig må det finnes gode svar på mulige næringskonflikter og miljømessige utfordringer i strandsonen, områder der Universitetet i Nordland allerede har en flerfaglig tilnærming og kompetanse gjennom blant annet EU-prosjekt.

Blå vekst skal ivareta biodiversitet og økologiske hensyn samtidig som det skal stimuleres til vekst, verdiskaping og velferd. Akvakultur vil i fremtiden være en næring som omfatter langt flere arter enn vi ser i dag. Det vil skje oppdrett av skjell, hvitfiskarter, dyrking av tang og tare m.m. Denne utvidelsen av akvakulturnæringen må være basert på bærekraftige prinsipper av økologisk, økonomisk og velferdsmessig art.

Nord-Norge er dominerende innenfor kystnær passasjertrafikk og har stor aktivitet knyttet til sjøveis transport innenfor havbruk. Videre er regionen en betydelig aktør innenfor maritim sikkerhet og beredskap, med Hovedredningssentral, Forsvarets operative hovedkvarter, Kystvaktens hovedbase og Norges Brannskole. Det gis også utdanning på bachelornivå gjennom samarbeid med Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik, og masterutdanning ved UiN.

For at Norge skal kunne fylle den globale rollen som ledende innen marin og maritim forskning, trenger vi en klar strategi for å bygge opp FoU-miljøer. På samme måte som oljeindustrien ble bygget opp i og rundt Stavanger på 70- og 80-tallet, må vi ha bevisste og styrte valg fra sentrale og regionale myndigheter. Med en målrettet satsing og videre oppbygging av fagmiljøene i regionen kan fylket bli det store feltlaboratoriet for nasjonal og internasjonal akvakultur i en utvidet kontekst.

Lærere

Som det fremgår ovenfor, viser NAVs bedriftsundersøkelse for Nordland at førskole- og grunnskolelærere er blant de yrkesgruppene der behovet for nye kandidater er størst. Dette er som kjent en landsdekkende utfordring, ref. LÆRERMODs beregninger om nasjonal mangel på lærere både på mellomlang og lang sikt.

Oppsummert kan vi si at de utfordringene Norge står overfor med henblikk på lærermangel er mest akutte i Nordland og Finnmark. Andelen lærere med kun videregående utdanning er høyere enn i resten av landet (ref. figur).

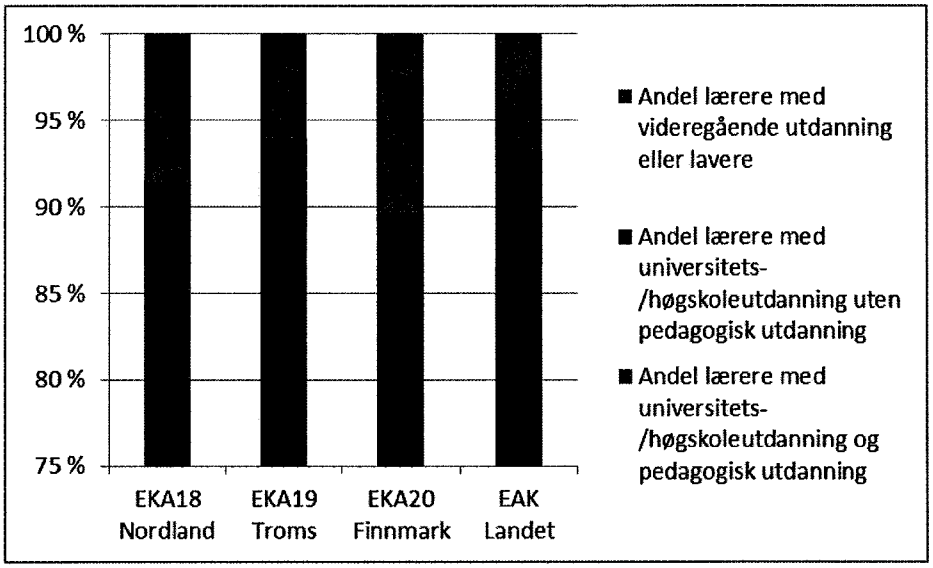

Dette faller sammen med at generasjonsskiftet som kommer til å finne sted i Norge, slår noe kraftigere ut i de nordligste fylkene på mellomlag og lang sikt, på grunn av relativt lav andel lærere som er 40 år eller yngre (SSB).

Det er også en stor utfordring i Nord-Norge at på tross av relativt lav andel studieplasser på lærerutdanningen i forhold til antatt behov, så er det altfor få studenter som både søker seg til og begynner på lærerutdanningen. Figuren nedenfor viser forholdet mellom antallet søknader, antallet studieplasser og antallet møtte studenter på grunnskolelærerutdanningen i Nordland. Det fremgår av figurene at det møter opp studenter til under halvparten av studieplassene som finnes i Nord-Norge, og bildet er enda mer markert for Nordland. Det trengs et krafttak for å snu denne utviklingen. Et av hovedgrepene må være å samordne de to lærerutdanningene i Nordland.

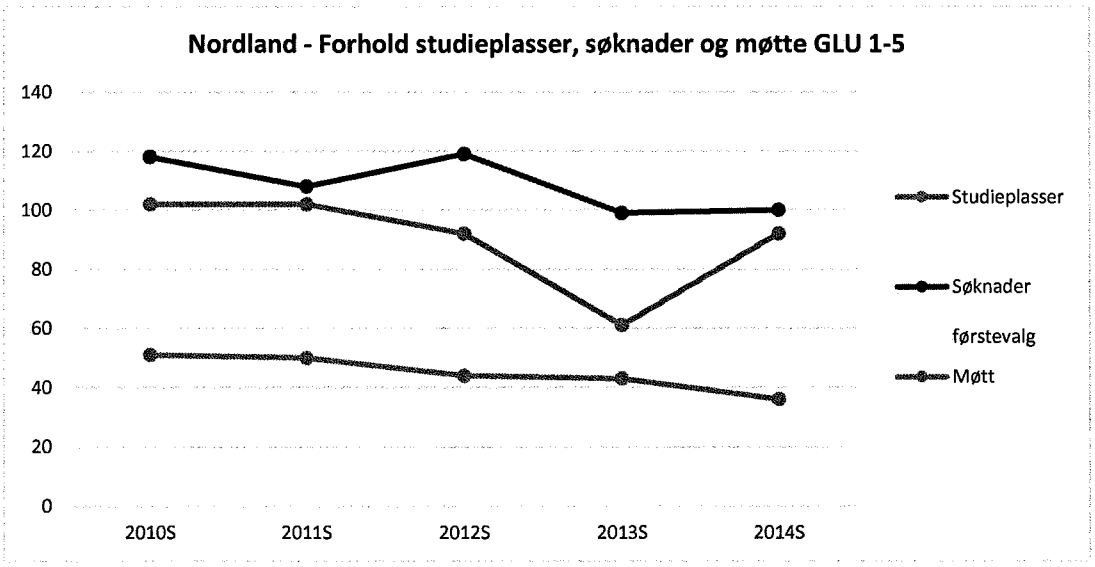

Sykepleiere

Ifølge HELSEMOD tilsier prognosene et nasjonalt underskudd for primær- og spesialisthelsetjenesten på ca. 41 500 helsefagarbeidere, 2 600 bioingeniører og ca. 12 700 sykepleiere i 2030. Helse Nord utgjør omtrent 10 % av spesialisthelsetjenesten.

Helse Nord og KS har sammen gjort anslag for behovet for helsepersonell i Nord-Norge, basert på eget tallmateriale, HELSEMOD og data fra Spekter. Helse-Nord skriver at

> «... (f)or å sikre helsetjenesten i landsdelen det nødvendige personell og grunnlag for rekruttering, bør utdanningskapasiteten i Nord-Norge ligge på 15 prosent av kapasiteten i landet, for de ulike fagene. Kapasiteten for bioingeniørutdanning, fysioterapiutdanning, psykologi profesjonsutdanning, sykepleierutdanning og vernepleierutdanning er lavere enn 15 prosent.» (Strategisk kompetanseplan Helse Nord 2011).

Helse Nord/KS viser i sin gjennomgang at, med unntak av Universitetet i Nordland, så utdanner også institusjonene i nord færre sykepleiere enn aktivitetskravet som departementet har satt (Helse Nord/KS-Nord Norge Kompetanseutfordringer i kjølvannet av samhandlingsformen, 2013). Ifølge samme rapport rapporterer halvparten av nordnorske kommuner problemer med å rekruttere sykepleiere.

Aldersprofilen for sykepleiere i Helse Nord har endret seg siden 2001. Det har skjedd en viss forskyvning av alderssammensetning i retning av færre yngre og flere eldre arbeidstakere. Det er en nedgang i aldersgruppene under 40 år. I 2001 var andelen sykepleiere under 40 år 67 %, i 2010 var andelen under 40 år 55 %. Når det gjelder spesialsykepleiere er det særlig intensivsykepleiere, operasjonssykepleiere og jordmødre som kan bli utfordrende grupper i forhold til bemanning og rekruttering. (Strategisk kompetanseplan Helse Nord 2011). Rent faktisk har personellmangelen allerede ført til at Helse Nord har vurdert å sommerstenge sykehus grunnet problemer med å skaffe kvalifisert personell (http://www.nrk.no/nordnytt/_-apen-for-sommerstengte-sykehus-1.11858609).

2.2 Demografi

For første gang siden 1989 er det mer enn 240 000 innbyggere i Nordland. Folketallet vokser for sjette året på rad. Både fødselsoverskudd og netto innvandring fra utlandet har bidratt til befolkningsveksten. Veksten i Nordland er langsom med 0,5 % det siste året. Nasjonalt er veksten 1,2 % per år.

Forventet befolkningsvekst i Nordland og Troms

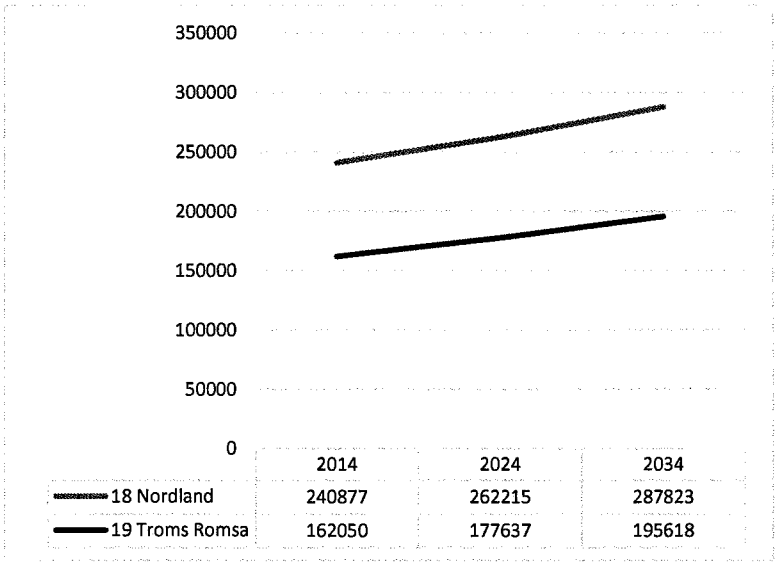

Selv om befolkningsutviklingen er positiv, befinner Nordland seg på plass nummer 15 blant landets fylker. Nordland har fødselsoverskudd og en positiv netto innvandring fra utlandet, men det er en stor utfordring at mange unge flytter ut av fylket. Med en balanse mellom nasjonale inn- og utflyttinger hadde Nordland vært på det nasjonale gjennomsnittet i befolkningsutvikling. Over tid kan lokal økonomi og samfunnsutvikling hemmes av denne svake befolkningsutviklingen. Det er hovedsakelig de små omlandskommunene som mister innbyggere i Nordland. På samme tid tiltrekker by- og sentrumskommunene seg for få av utflyttergruppen.

En annen vinkling på befolkningsutviklingen fremholdes av professor Nils Aarsæther (UiT) (ref. *Nordlys* 12.09.14). Aarsæther har sett på rekrutteringsgrunnlaget for Universitetet i Nordland og Universitetet i Tromsø basert på utviklingen av antallet 18-åringer i Nordland, Troms og Finnmark de neste 20 årene etter prognose for normal befolkningsutvikling. Han fastslår at den omlandsbaserte rekrutteringsbasen til Universitetet i Nordland teller om lag 1000 flere 18-åringer pr. år enn omlandet til Universitetet i Tromsø. På sikt vil rekrutteringsbasen til Universitetet i Nordland synke til et snitt som er ca. 500 personer lavere enn nå.

Det kan med andre ord forventes en marginal nedgang, men rekrutteringsbasen er totalt sett temmelig stabil og lik den i dag. Aarsæther peker også på at det vil la seg gjøre å kompensere for de personene som ramler ut av rekrutteringsbasene. For det første kan det rekrutteres flere studenter fra basene ved å tilby stadig bedre utbygde studietilbud i nord. For det andre viser tall fra Samordna opptak at stadig flere ungdommer med bosted utenfor landsdelen søker seg nordover for å studere. For det tredje er andelen utenlandske studenter ved begge institusjonene sterkt stigende.

Det ligger også et betydelig rekrutteringspotensial for høyere utdanning i å redusere frafallet i videregående skole. Som det fremgår av figuren nedenfor, fullfører kun 63% av elevene i Nordland videregående skole. Tallet er omtrent det samme for Troms og enda lavere for

Finnmark. Dersom man øker gjennomføringsandelen opp mot det nasjonale måltallet på 75%, vil dette også gi en markant økning i antallet potensielle studenter.

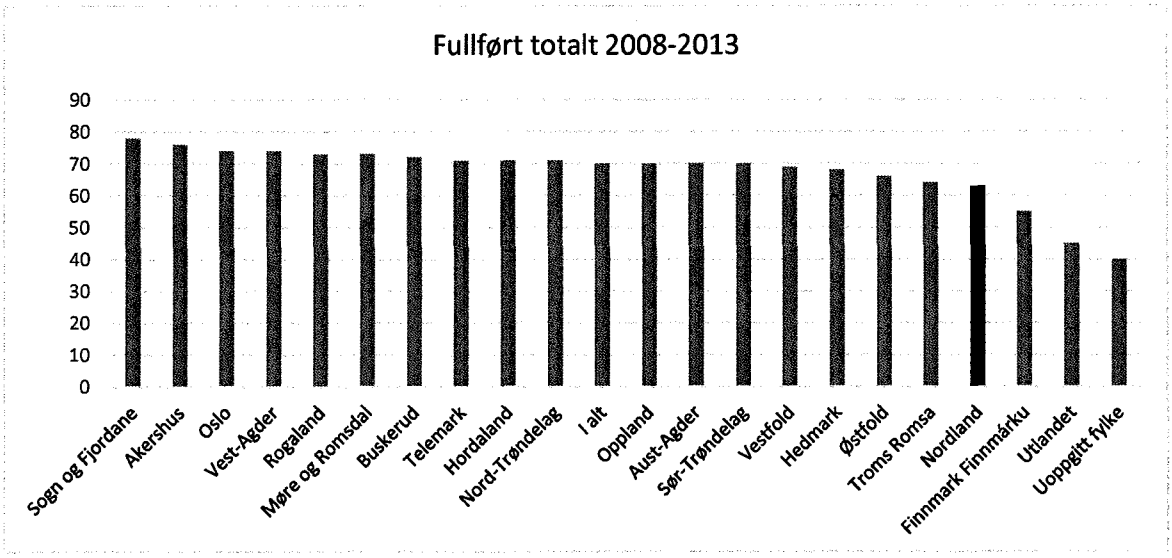

Det overordnet bildet er altså at man kan forvente en reell, men ikke dramatisk nedgang i de aldersgruppene som begynner på høyere utdanning. Denne kan dels kompenseres ved økt gjennomstrømming i videregående skole og ved videre utbygging av et desentralisert studietilbud. Det er imidlertid helt avgjørende at universitetet får handlingsrom til å utvikle studietilbud som tiltrekker seg studenter også fra andre deler av landet.

2.3 Universitetet i Nordland – utvikling og faglig spissing

Samfunnsoppdraget

Universitetet i Nordland ble opprettet i 2011. For UiN har en grunnleggende del av samfunnsoppdraget vært å fylle rommet for utdanning og forskning mellom universitetene i Trondheim og Tromsø og å bidra til forskning og høyere utdanning i en av landets viktigste verdiskapingsregioner.

I universitetssøknaden formuleres ambisjonen slik: *universitetet skal kunne være med på å fremme et bærekraftig og verdiskapende samfunns- og næringsliv, styrke den nasjonale kunnskapsallmenningen og bidra til en bedre regional fordeling av kompetanse og kunnskapsutvikling for framtida.* I søknaden ble det gjort rede for hvordan den faglige utviklingen ved institusjonen svarte til viktige behov i regionen samtidig som det ble stilt strenge kvalitets- og kompetansekrav til den faglige oppbyggingen. Dette var nødvendige forutsetninger for at institusjonen skulle kunne bygge opp nye mastergrads- og doktorgradsutdanninger og styrke forskningsaktiviteten.

Regional relevans har vært og er viktig i utviklingen av Universitetet i Nordland, men universitetet er også i ferd med å innta en nasjonal og internasjonal posisjon, både innenfor utdanning og forskning. Universitetet i Nordland skal på utvalgte satsningsområder kunne spille en fremtredende rolle i den nasjonale og internasjonale kunnskapsallmenningen, samtidig som universitetet fortsatt skal ha et særskilt ansvar for å tilføre kompetanse til nærings- og samfunnsliv i egen region og landsdel.

På denne bakgrunn er det viktig med både samarbeid og arbeidsdeling mellom institusjonene i nord. Vi viser i denne sammenheng til den overordnede arbeidsdelingen mellom kunnskapsmiljøene i nord som ble trukket opp i Nordområdemeldingen, *Nordområdene. Visjoner og virkemidler* (Meld. S 7, 2011-2012), som Stortinget sluttet seg til hovedlinjene i. I meldingen fremheves det at fremveksten av næringer og kunnskapsmiljøer har «nedfelt seg i en regional arbeidsdeling der ulike regioner har utnyttet egne fortrinn til å etablere ny virksomhet» (s 36). Senere påpekes det også hvor viktig det er å «å utnytte de komparative fortrinn som ligger i de ulike kunnskapsmiljøenes spisskompetanse som følge av geografisk plassering, spesialisering og infrastruktur bygget opp over tid» (s. 39). Universitetet i Nordland omtales på følgende måte:

> «Universitetet i Nordland har i nordområdesammenheng sterke miljøer innen samfunnsvitenskap, bedriftsøkonomi og marin biovitenskap, og har vokst frem til et ledende miljø for samarbeid med universiteter og næringsliv i Russland. Etableringen av Nordområdesenteret i 2007 har bidratt til å samordne og videreutvikle kompetanse og samarbeid med Russland innen energi, handel, fiskeri, reiseliv og andre næringer. Regjeringen satser på å styrke Bodø som sentrum for utvikling av kunnskap om næringslivets muligheter i nordområdene, og spesielt tilknyttet samarbeid med russiske kompetansemiljøer og næringsliv. Gjennom blant annet prosjektet NAREC6 utvikler Universitetet i Nordland sitt samarbeid innenfor området energiledelse med MGIMO-universitetet i Moskva. Universitetet i Nordland er også ansvarlig for prosjektet «Opplevelser i nord» som er et forskningsprosjekt med mål om å bidra til verdiskaping knyttet til reiselivssektoren. Mange reiselivsbedrifter i Nord-Norge deltar i prosjektet, i tillegg til Nordlandsforskning, Høgskolen i Harstad, Universitetet i Tromsø, Bioforsk NORD og Norut Alta.»

Kirkenes omtales som «brohode for regionalt samarbeid og regional kunnskap om Russland, med vekt på å videreutvikle folk-til-folk-samarbeid i Barentsregionen innenfor flere områder, som kultur, helse, idrett og programmer for ungdomsutveksling» (s 39). Universitetet i Tromsø fremheves som «en ledende kunnskaps- og forskningsinstitusjon for nordområderelaterte problemstillinger» og «sentrum for arktiske spørsmål både i Norge og internasjonalt». Narvik fremheves som satsingsområde for kaldt-klimateknologi og et ønske om et «sterkt kompetansemiljø i Narvik knyttet til kunnskap om infrastruktur og operasjoner i kaldt klima».

Det er viktig å se de ulike ansvarsområdene i sammenheng. Ved å bidra til utvikling av kompetansegrunnlaget for nordnorsk samfunns- og næringsliv, har de nordnorske lærestedene en avgjørende betydning for utviklingen av Norge som en moderne kunnskapsnasjon med et bærekraftig og verdiskapende samfunns- og næringsliv, både i nord og i sør. Universitetet i Nordland skal kombinere faglig spissing på utvalgte fagfelt med bred regional og nasjonal relevans.

Universitetet i Nordland ser sitt samfunnsoppdrag i lys av de føringer som regjeringen legger til grunn i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (Meld.St. 7 (2014-2015)), samt presiseringer i avklaringsbrevet av 08.10.14 fra kunnskapsministeren.

I henhold til langtidsplanen for forskning og høyere utdanning skal innsatsen rettes inn mot seks strategiske prioriteringer:

- Hav
- Klima, miljø og miljøvennlig energi
- Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester,
- Muliggjørende teknologier
- Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv
- Verdensledende fagmiljøer

De strategiske prioritetene utfyller hverandre gjensidig og er delvis overlappende. Universitetet i Nordland har over mange år jobbet strategisk med å utvikle fagmiljøer av høy kvalitet på noen konkrete områder som samsvarer godt med regjeringens prioriteringer. Denne målrettete satsningen på utvalgte fagområder ved institusjonen, og viljen til å gjøre bevisste prioriteringer, har vært en viktig forutsetningen for å kunne bygge opp robuste fagmiljøer med høye kvalitetsstandarder.

Overordnet strategi og innspill til langtidsplan for forskning og høyere utdanning

I løpet av sin korte periode som universitet har Universitetet i Nordland utviklet sin egen identitet og profil. I Innspillet til langtidsplan for forskning og høyere utdanning ble institusjonens fagprofil ytterligere spisset i form av tre profilområder:

- *Blå vekst*
- *Innovasjon/entreprenørskap*
- *Velferd*

(Langtidsplan for høyere utdanning og forskning – Innspill fra Universitetet i Nordland (15.10.2013)).

Disse satsningene skal tydeliggjøres og videreutvikles både forskningsmessig og gjennom utdanningsprogram. De tematiske satsingene har sitt utspring i satsingsområdene i den siste forskingsmeldingen, globale utfordringer (mat, energi, helse, bærekraft) samt sterke faglige profilområder ved Universitetet i Nordland.

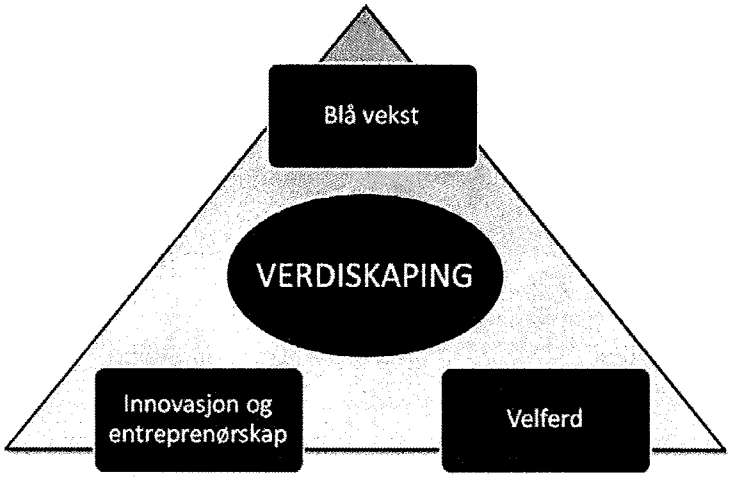

De tre profilerte temaområdene dekker den faglige spisskompetansen til fagmiljøene på tvers av universitetets fakulteter og ph.d.-områder. Universitetet i Nordland arbeider aktivt for en tverrfaglig tilnærming til både utdanning og forskning. For eksempel må universitetets forskning og utdanning innenfor velferd/profesjonsutøvelse (velferdsinnovasjon) og marin innovasjon/verdiskaping (blå vekst) ses i sammenheng med god helse, mindre sosiale helseforskjeller, helsetjenester av høy kvalitet og løsninger på globale utfordringer knyttet til bærekraftig produksjon av mat.

Struktur - Nordlandsprosessen

Etter forslag fra den tidligere Høgskolen i Bodø besluttet regjeringen at det nye universitetets navn skulle være Universitetet i Nordland. Samfunnsoppdraget til institusjonen har rekkevidde ut over universitetsbyen Bodø.

Vi viser i denne sammenheng til prosessen frem mot strukturreformen i 1994, der det ble besluttet at UH-sektoren i Nordland skulle deles på tre institusjoner. Struktur i vår region har vært diskutert konkret både i forbindelse med Stjernø-utvalget og i forbindelsen med opprettelsen av Universitetet i Nordland. Det er vår klare oppfatning at det lave utdanningsnivået i fylket og den lave FoU-innsatsen i flere sektorer, har sammenheng med det fragmenterte utdannings- og forskningsmiljøet. Dette har vanskeliggjort en helhetlig tilnærming til fagmiljøer og tilbud.

Nordlandsutvalget hadde som mandat å utrede «hvordan struktur, samhandling og arbeidsdeling i høgskolesektoren i Nordland best kan sikre at regionen har et attraktivt høyskoletilbud preget av effektiv ressursutnyttelse og høy faglig kvalitet».

Utvalgets flertall tilrådde i sin rapport *Ta hele Nordland i bruk* (2010) at Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna sammen med den daværende Høgskolen i Bodø, skulle inngå i det nye universitetet i Nordland som var i ferd med å etableres. Universitetet i Nordland delte i all hovedsak de overordnede konklusjonene fra Nordlandsutvalget, og har i etterkantaktivt forsøkt å bidra til å realisere viktige deler av Nordlandsutvalgets konklusjoner:

- Realiseringen av Universitetet i Nordland
- Etableringen av Campus Helgeland og Campus Vesterålen

- Tilrettelegging og bistand for Høgskolen i Narvik i arbeidet med å etablere ingeniørutdanning på Mo og i Bodø

Universitetet i Nordland og høgskolene i Harstad, Narvik og Nesna har hatt jevnlige møter for å diskutere tettere samarbeid også før strukturdiskusjonen ble satt på dagsorden. Det ble inngått en samarbeidsavtale i 2013 som er forankret i alle styrene. Dette er allerede et godt utgangspunkt for videre utvikling av samarbeid og mulig fusjon. Dette omtales nærmere nedenfor i kapittel 4.

2.4 Oppsummering

Nord-Norge og Nordland er rikt på ressurser, og landsdelen har potensial til å møte mange av de utfordringene Norge og verden står overfor når det gjelder matproduksjon, energi, klima og bærekraftig næringsutvikling. Samtidig lider landsdelen av at mange unge ikke fullfører videregående opplæring og utdanningsnivået er lavest i landet. Mange av de som tar høyere utdanning utenfor landsdelen flytter ikke tilbake. Dette fører til at næringslivet sliter med å rekruttere høyt kompetent arbeidskraft og oppnå tilstrekkelig forskningsbasert utvikling. I tillegg utdannes det for få personer til å møte fremtidens behov for kompetente lærere, helsepersonell og sosialfaglig personell. Dette betyr at man på noen områder har rekrutteringsproblemer mens utdanningskapasiteten på andre områder er for dårlig. Det er også for få nasjonalt rekrutterende studier som kan gi tilflytting. Dette er både et institusjonsproblem og en nasjonal utfordring.

Universitetet i Nordland arbeider målrettet med å utdanne flere kandidater samt å bidra til forskning som kan løfte regionalt og nasjonalt kunnskapsnivå. Gjennom en faglig spissing vil vi ta en tydelig posisjon i det nasjonale UH-landskapet og løfte kvaliteten både på utdanning og forskning. Samtidig erkjenner vi at strukturen i vår region er fragmentert og at det er behov for å samordne kompetansemiljøene for å få bedre utbytte av ressursene. To helt åpenbare eksempler er manglende måloppnåelse når det gjelder lærerutdanningen, og den manglende evnen til å levere teknologikompetanse til en av landets ledende industriregioner.

I neste kapittel vil vi beskrive UiNs arbeid med å tydeliggjøre fagprofilene nærmere og gjøre rede for hvordan dette kan danne et godt grunnlag for en fusjon med andre læresteder i regionen som bidrar til høyere kvalitet, mer robuste fagmiljøer og mer kostnadseffektive løsninger.

3. UiN 2020 i forlenging av universitetsprosessen

3.1 Et universitet for blå vekst, innovasjon og entreprenørskap, velferd

Universitetet i Nordlands strategiske profil i 2020 skal bygge videre på den strategiske spissingen som er gjort ved institusjonen de siste årene.

Den overordnede fagprofilen er utarbeidet ut fra en vurdering av egne faglige styrker og potensialer og viktige kompetansebehov i samfunns- og næringsliv, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Ved etablering av et fusjonert universitet sammen med høgskolene i Harstad, Narvik og Nesna vil en profil orientert mot Blå vekst, Innovasjon og entreprenørskap, og Velferd kunne styrkes ytterligere, samtidig som teknologidimensjonen kommer sterkt inn. Dette vil vi omtale mer konkret i kapittel 4.

I 2020 skal et nytt universitetet mellom Tromsø og Trondheim gjennom forskning og utdanning bidra til å løse globale og nasjonale utfordringer innenfor velferdstjenestene (velferdsinnovasjon), og bidra til en kunnskapsbasert og bærekraftig verdiskaping i næringslivet, med spesielt fokus på Nordområdene. Universitetet skal også fremme næringsutvikling innenfor områdene matproduksjon, marine næringer og reiseliv. Universitetet i Nordland skal i samarbeid med universitetene i Agder og Stavanger ha et særskilt nasjonalt ansvar for profesjonsrettet utdanning og forskning, blant annet gjennom den etablerte felles forskerskolen, PROFRES, en nasjonal forskerskole for profesjonsrettet og praksisnær forskning på områdene helse, velferd og utdanning. Universitetet er også med i de nasjonale forskerskolene i lærerutdanning, i bedriftsøkonomi og i kjønnsforskning, og deltar aktivt i arbeidet med å etablere en nasjonal forskerskole innenfor bioinformatikk.

For å kunne ivareta de nasjonale oppgaver på en god måte, skal universitetet delta i internasjonalt samarbeid og utvikle faglig kvalitet på nasjonalt og internasjonalt høyt nivå. Samarbeid med internasjonale forsknings- og utdanningsinstitusjoner vil være en bærebjelke i arbeidet med å utvikle universitetets faglige kvalitet. Her vil særlig satsing mot Europa og USA, samt nordområdedimensjonen være viktig.

I den internasjonale satsingen vil også Nordområdesenteret være av sentral betydning. Hovedfokus for Nordområdesenteret vil være næringsutvikling i nordområdene, herunder samarbeid med Russland. I en krevende utenrikspolitisk situasjon er det viktig å opprettholde sivilt samarbeid med Russland.

I 2020 skal forskning og utdanning ved Universitetet i Nordland kjennetegnes av nærhet mellom universitet, samfunn, næringsliv og studenter. Forskningen skal ha et brukerorientert perspektiv, og studie- og studentmiljøet skal preges av tett samspill mellom studenter, lærere og administrativt personale. Campus skal bygges ut videre for å danne en god ramme for læring, samspill og personlig vekst.

Vi vil svare på departementets oppdrag med henvisning til universitetets tre strategiske profilområder: Blå vekst, Innovasjon og entreprenørskap, og Velferd. Innenfor både utdanning og forskning kan de tre områdene integreres. Innenfor Blå vekst settes fokus for eksempel på havbruk- og sjømatnæringen der innovasjon og entreprenørskap er viktig. Tilsvarende er levende kystsamfunn og dermed velferd viktige aspekter ved Blå vekst. Innenfor Velferd er innovasjon og entreprenørskap viktig for å forbedre og effektivisere velferdstjenester og systemer. Innovasjon og entreprenørskap kan knyttes både til offentlig tjenesteyting og næringsliv.

3.1.1 Blå vekst

Ambisjon: Universitetet i Nordland vil fram mot 2020 utvikle seg til å være et universitet for BLÅ VEKST i landets største feltlaboratorium.

Vi forstår Blå vekst både i tilknytning til marin og maritim sektor. Vi vil i det videre beskrive våre faglige prioriteringer innenfor dette områder, som både faller inn under regjeringens satsingsområde hav, klima, teknologi og innovasjon og verdensledende fagmiljøer.

Norge er i en globalt ledende posisjon innenfor sjømatproduksjon og akvakultur og er et globalt kunnskapsnav innenfor denne næringen. Universitetet i Nordland er lokalisert i fylket som er størst på oppdrett av laks i norsk sammenheng. Fylket har også store muligheter for oppdrett av andre arter, som hvitfisk generelt, skalldyr, dyrking av tang og tare. Fylket har politiske ambisjoner om å utvikle forskningsbasert videreforedlingsindustri. Ved en antatt vekst som skissert av SINTEF i 2012 (Verdiskaping basert på produktive hav i 2050) kan næringen i fylket i 2050 utgjøre ca. 65 – 75 % av dagens norske verdiskaping, om fylket holder sin relative posisjon på landsbasis. Lykkes ikke Nordland, vil heller ikke nasjonen lykkes i sitt arbeid med å etablere oppdrett som en ny økonomisk drivkraft og viktig eksportnæring etter at den fossile perioden er over.

Universitetet i Nordland sin satsing på Blå vekst innenfor marin sektor er derfor et naturlig strategisk valg med en betydelig andel av norsk produksjon i hjemfylket, vi har industrien i nærområdet, samtidig som all kunnskap som utvikles kan brukes både nasjonalt og internasjonalt. Innenfor Blå vekst sin marine del vil universitetets strategisk satse på akvakultur, marin økologi og marin genomikk.

Ved Universitetet i Nordland vil blant annet forskning innenfor marin økologi være viktig for å forstå hvilken bærekraft fjord og kystnære farvann har for fremtidig marin og maritim industri. Videre er grunnleggende kunnskap om vandringsmønster for plankton og fisk kombinert med kunnskap om havstrømmer og fysiske forhold i havet viktig både fra et klima – og næringsperspektiv.

FAO, OECD og andre overnasjonale organ peker på at teknologi er en viktig integrert vitenskap om en skal utvikle bærekraftige og effektive løsninger, dersom en skal ha produksjon av mat i et høykostland som Norge. Suksessen i norsk oppdrettsnæring er et godt eksempel på betydningen av å kombinere avansert teknologi med biologisk kunnskap og nærhet til industrien.

I et 5 – 10 års perspektiv ser vi at den kjernekompetansen som bygges ved universitetet fortsatt må styrkes, da vi arbeider med en næring med stort vekstpotensial, både nasjonalt og internasjonalt. Marin aktivitet vil ha behov for talentfulle kandidater som rekrutteres både nasjonalt og internasjonalt, og kompetanse som bygges inn i disse tre strategiske forskningsområdene akvakultur, marin økologi og marin genomikk. Institusjonen har bygd kompetanse over flere år på mikroalger og arbeider tett sammen med ledende akademiske og kommersielle miljø både i Europa og USA når det gjelder produksjon og videreforedling av

disse. En viktig kompetanse ved universitetet er spesielt knyttet til anvendelse og effekt av råvarer basert på mikroalger i fôr til ulike oppdrettsarter.

Fagmiljøet knyttet til den marine siden ved Blå vekst-strategien ved Universitetet i Nordland har 40 % ansatte som kommer fra anerkjente universitet i Asia, USA og Europa. Dette gir institusjonen tilgang på et bredt faglig nettverk som igjen bidrar sterkt til å posisjonere miljøet både inn mot Norges Forskingsråd og mot Horizon2020, så vel som mot industri og næringsliv. Universitetets blå miljø har også sterk internasjonal studentrekruttering.

Innenfor maritim økonomi og beredskap har Blå vekst stor nasjonale betydning, med en særskilt forankring av sjøfartsnæringen og beredskapssektoren i nord. Innenfor hele næringen er behovet for å styrke innovasjonsevnen stor. Behovet for satsing på området forsterkes av petroleumsvirksomhet og maritim aktivitet i nordområdene. Universitetet i Nordland har historisk sett vært et av de toneangivende fagmiljøer i Norge innenfor marine fagområder, og satsingen på maritim sektor kan gi betydelige synergieffekter for begge sektorer. Her er det også et stort potensiale i tettere faglig samspill med Harstad og Narvik.

Universitetet i Nordlands satsing på overvåking, sikkerhet og beredskap vil være viktig for den marine næringsveksten på landsbasis. En tett integrasjon mellom disse miljøene vil bidra til langt mer kostnadseffektive og integrerte løsninger enn om marin og maritim sektor skulle løse disse hver for seg. Den maritime næringen i Norge drar veksler på den tette koblingen til fiskeri og havbruk, både når det gjelder kompetanse, teknologi og kapital. Nord-Norge, og ikke minst fiskeflåten i landsdelen, er en viktig leverandør av arbeidskraft til handelsflåten og offshore petroleumsvirksomhet, noe som samtidig gir en rekrutteringsutfordring for både fiskebåtrederiene og passasjerselskapene.

Samlet sett er maritim næring den tredje største næringen i den nordlige landsdelen, og landsdelen har 20 % av landets sjøfolk. Det største fylket er Nordland med rundt 60 % av den maritime verdiskapingen i nord. Med økende petroleumsvirksomhet øker kravet til både kapasitet og kompetanse. Også her er mulighetene for synergier til stede.

Fagmiljøet ved Universitetet i Nordland har stor innsikt i olje -og gassaktiviteten i nord, og har gjennom sine omfattende samarbeidsavtaler med universitet i våre naboland en bred kontaktflate på utdannings- og forskningssiden i nordområdene. Dette gjelder ikke minst innenfor innovasjons- og entreprenørskapsforskningen.

Den maritime satsningen innenfor Blå vekst-strategien skal dekke behovene til sjøfart, underleverandører i maritim sektor, petroleumssektoren, offentlig maritim forvaltning og apparatet innenfor beredskap og sikkerhet. Innenfor Blå vekst-strategien vil Universitetet i Nordland prioritere forskning og utvikling av profesjonsrettede utdanninger innen maritim økonomi og beredskapsledelse på bachelor- og mastergradsnivå. Universitetet ønsker også å styrke forskerkompetansen innen maritim økonomi, innovasjon og beredskapsledelse gjennom å bidra med doktorgradsutdanning på disse områdene. I samarbeid med andre høgskoler og universitet planlegges en forskerskole rettet mot maritime fagområder.

Universitetet vil arbeide for en styrket FoU-aktivitet i det maritime næringslivet i regionen gjennom tett FoU-samarbeid med næringsliv og forvaltning. Nordnorske bedrifter i denne

sektoren har i liten grad vært involvert i nasjonale FoU-programmer. Universitetet har i samarbeid med det maritime samarbeidsorganet Maritimt Forum Nord vært en av initiativtakerne til etableringen av en Arktisk-maritim klyngesatsing som nå inngår som en del av Innovasjon Norges Arena-program. Universitetet har vært ansvarlig for utvikling av en egen FoU-plan for maritim næring i nord som en plattform for videre FoU-satsing, og har de siste årene fått finansiert flere FoU-prosjekter rettet mot maritim næring og beredskap med regionale og nasjonale partnere.

3.1.2 Innovasjon og entreprenørskap

Ambisjon: Universitetet i Nordland vil fram mot 2020 utvikle seg til å være en drivkraft for kunnskapsbasert INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP.

Innovasjon og entreprenørskap som fagområde har fått økt oppmerksomhet de senere årene, og fremstår som et sentralt område innenfor Horizon 2020, og gjenspeiles tydelig i regjeringens handlingsplan for forskning og høyere utdanning der innovasjon både i offentlig sektor og i næringslivet har en sentral plass.

Universitetet i Nordland er Norges ledende fagmiljø innenfor innovasjon og entreprenørskap, og har lenge vært en del av det internasjonale forskningsmiljøet på feltet.

UiN skal bygge videre på posisjonen som Norges ledende fagmiljø på entreprenørskaps- og innovasjonsfeltet, med siktemål å bli blant de ledende miljøene i Europa, best i Norden, og et miljø som er bredt anerkjent internasjonalt.

Universitetet har hatt det mestproduserende forskningsmiljøet i entreprenørskap i Norge over langt tid (Spilling,1996; Landström, 2001; Damvad, 2011). Universitetet kan også vise til høy kvalitet og stor gjennomslagskraft, gjennom at vi er det mest siterte norske fagmiljøet innenfor entreprenørskap (Damvad, 2011) og innovasjon (Damvad/DEA, 2013). Innenfor innovasjon og entreprenørskapsområdet er institusjonen også aktiv deltaker i internasjonale forskningsfellesskap gjennom sampublisering, konferanser og internasjonale toppforskere i professor II-stillinger.

Miljøet er aktive deltakere i internasjonalt samarbeid om forskning, blant annet Panel Study on Entrepreneurial Dynamics (PSED), Diana International Research Group og Global Entrepreneurship Monitor (GEM). I disse forskningsprogrammene deltar forskningsmiljøer fra et stort antall land med ambisjon om å finne svar på sentrale spørsmål knyttet til entreprenørskap og innovasjon.

Forskere fra UiN er også aktive deltakere på internasjonale forskningskonferanser og nettverk. Miljøets internasjonale status dokumenteres også i tildelingen av vertskapet for ledende internasjonale forskningskonferanser på området, ikke minst Babson College Entrepreneurship Research Conference som er den mest sentrale konferansen på entreprenørskapsområdet internasjonalt.

Miljøet har over lang tid hatt tilknyttet internasjonale toppforskere som Professor II, eksempelvis fra Babson College og Syracuse University, USA, Durham University og Strathclyde University, Storbritannia og Roskilde University, Danmark. Fagpersoner ansatt

ved entreprenørskaps- og innovasjonsmiljøet i Bodø har også bistillinger ved utenlandske universiteter.

Når det gjelder utdanning innenfor innovasjon og entreprenørskap, publiserte verdensbanken i 2014 "Entrepreneurship Education and Training Programs around the World: Dimension of Success". I denne rapporten fremheves Universitetet i Nordland sine utdanninger innenfor området som de eneste i Skandinavia, og omtales som ett av de beste programmene i Europa. Universitetet er et av få læresteder i landet som tilbyr et gjennomgående utdanningsløp innenfor entreprenørskap og innovasjonsledelse, samtidig som universitetet har emner og utdanningsløp innen økologisk økonomi og bærekraftige løsninger.

Innovasjon og entreprenørskap som satsingsområde skal nedfelle seg i universitetets faglige prioriteringer både innen utdanning, forskning og på andre områder, herunder formidling og utadrettet aktivitet.

Studentene ved UiN skal utvikle entreprenørielle og innovative evner, som er nyttig for å skape endringsdyktige medarbeidere til offentlig og privat sektor med riktig kompetanse i forhold til utfordringene framover, herunder kompetanse knyttet til etablering av nye virksomheter i privat, offentlig og frivillig sektor. Entreprenørskap/innovasjon skal være profil på enkelte bachelor-/masterstudier, herunder vil det vurderes en innføring av et entreprenørskapssemester på bachelornivået.

Universitetet i Nordland skal fortsatt ha landets ledende miljø innen ph.d.-utdanning i innovasjon og entreprenørskap, og denne profilen skal utvikles videre. Dagens ph.d.-utdanning i innovasjon og entreprenørskap krever en MSc in business. Men innovasjon/entreprenørskap er et tverrfaglig område og kan bygge på ulike MSc-utdanninger. Det skal vurderes å utvikle et doktorgradstilbud i innovasjon/entreprenørskap som kan bygge på ulike masterutdanninger, enten ved å utvide eksisterende tilbud eller eventuelt ved å utvikle en ny doktorgradssøyle. Universitetet skal utnytte ordninger med nærings-ph.d./offentlig ph.d. innenfor ph.d.-utdanning for å gjennomføre relevante ph.d.-løp i innovasjon og entreprenørskap i samarbeid med næringsliv og offentlig sektor. Et nytt tverrfaglig stipendiatprogram i innovasjon som omfatter alle UiNs doktorgradsområder støtter opp om en slik satsing.

En sentral premiss for satsingen på innovasjon og entreprenørskap vil være nærhet og dialog med virksomheter i en global konkurransesituasjon for på den måten å øke bruken av forskningsbasert kunnskap og øke relevansen i forskningen. Viktige næringer vil være energi (inkludert petroleum), marine næringer, maritime næringer (inkludert sikkerhet og beredskap), mineralnæringene og reiseliv/opplevelsesnæringene. Fornyelse av offentlig sektor gjennom innovasjon og entreprenørskap vil også være sentral i denne sammenheng. Universitetet vil videreutvikle Senter for Velferdsinnovasjon, samt Senter for innovasjon og entreprenørskap, som har oppnådd en nasjonal og internasjonal posisjon.

Universitetet skal være et fagmiljø som internasjonale forskere ønsker å delta i, herunder med forskningsopphold og i II'er stillinger. I universitetets internasjonale strategi er

innovasjon og utvikling av verdiskapingen i nordområdene spesielt viktig. Her vil Nordområdesenteret ha en særskilt nasjonal rolle.

3.1.3 Velferd

Ambisjon: Universitetet i Nordland vil fram mot 2020 utvikle seg til å være et nasjonalt tyngdepunkt som profesjonsuniversitet for VELFERD.

I Regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning er fornyelse av offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse og omsorgstjenester et tydelig mål. Innenfor Horizon 2020 er demografi og helse, samfunnsendringene i Europa, samfunnssikkerhet og klima, miljø, og ressursutnyttelse satsningsområder. Innovasjon og entreprenørskap, samt teknologi vil ha potensial for spennende tverrfaglig kunnskapsutvikling for å møte de utfordringer velferdssamfunnet står overfor i årene framover. Sosial innovasjon og nytenkning er avgjørende dersom vi ønsker å opprettholde og videreutvikle etablerte demokratier og velferdssamfunn. Forskningen ved Universitetet i Nordland skal utvikle ny forståelse av hvordan velferdssamfunn skapes, opprettholdes og endres – hvordan vi ivaretar og videreutvikler samfunn det er trygt og godt å bo og leve i.

Demografiske endringer, økt geografisk mobilitet og migrasjon mellom land bidrar til større sosial og kulturell heterogenitet og destabilisering. Miljø- og klimautfordringer og økende terrorvirksomhet truer enkeltmenneskers helse og sikkerhet. Kunnskap om disse endringene vil gjøre samfunnet bedre i stand til å møte utfordringene. Utfordringene strekker seg fra verdiskapning og arbeidsliv til familie og sivilsamfunn, og fra styresett og demokrati til tjenesteytingens organisering og kvalitet. Det er viktig med ny kunnskap og syntetisering av eksisterende kunnskap om velferdssamfunnets mekanismer, strukturer, aktører og virkemidler. I dette kunnskapsfeltet vil Universitetet i Nordland bidra.

Innenfor Velferd prioriterer universitetet forskning og utvikling av utdanninger innenfor både profesjon og disiplin, siden et mangfold er nødvendig for å opprettholde og utvikle velferdssamfunnet. Det som kan benevnes som spenningen mellom profesjon og disiplin innebærer at profesjonsutdanningene ved institusjonen er preget av disiplinære fags forskning, og omvendt. Universitetet tilbyr i dag profesjonsutdanninger (blant annet revisjon, journalistikk, lærer, barnehagelærer, sosionom, sykepleie), men også disiplinære utdanninger (blant annet økonomi, biologi, historie, og sosiologi). Gjensidig samspill mellom disiplinærforskning og profesjonsforskning gir rike muligheter for utvikling av nye tilnærminger og perspektiver. Spenningen og sammenvevingen av profesjons- og disiplinfagene er en styrke for et innovativt, dynamisk, tett og tverrfaglig forskningsmiljø.

Universitetet i Nordland arbeider med å styrke samarbeidet på tvers av fakultetene og av fag. I fremtiden mener vi at tverrfaglig kunnskap blir mer etterspurt, og vi er allerede i gang med å utvikle utdanninger som inneholder fag fra flere ulike fagtradisjoner. Velferdsutdanningene våre dreier seg om alt fra velferd for enkeltmennesker, for bedrifter og deres ansatte og for demokratier og deres tilblivelse, og eventuelle fall. Flere av universitetets forskningsgrupper har medlemmer fra flere fakultet, men også medlemmer

fra Nordlandsforskning og andre institusjoner. Universitetet vil satse på samarbeid for å stå styrket i konkurransen om forskningsmidlene innenfor velferd og trygghet/sikkerhet.

Universitetet har et utstrakt samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter rettet mot barn og unge, velferd og helse, profesjon og offentlig forvaltning. Universitetet samarbeider også tett med ulike forskningsmiljø i inn- og utland om forskningsprosjekter og søknader innenfor utdanning og nettverk, helse- og sosialfag, demokrati og medbestemmelse, profesjonspraksis og omstilling i offentlig sektor. Dette er alle temaer som kan defineres innunder et utvidet velferdsbegrep.

Universitetet i Nordland har et godt utgangspunkt for å realisere en strategisk profil innenfor profilområdet velferd. Universitetet har allerede mange forskningsgrupper som forsker på tema innenfor velferd i bred forstand. Universitetet skal videreutvikle denne forskningen i et spenningsfelt mellom profesjonsfag og disiplinære fag. Universitetet har to ph.d.-program med direkte relevans for profilområdet: ph.d. i sosiologi og ph.d. i studier av profesjonspraksis. I nasjonal sammenheng er det viktig å videreutvikle samarbeidet med universitetene i Agder og Stavanger om å ta et særskilt nasjonalt ansvar for profesjonsrettet forskning og utdanning. Dette omfatter forskning og utdanning rettet mot profesjonsutøvelse, systemer for tjenesteyting og samfunnsmessig kontekst for de sentrale områdene i velferdsstatens virke, så som barnehage, skole, helse- og sosialtjenester.

Dette er sentrale forskningsfelt dersom nordområdene skal kunne være den verdiskapingsregionen som beskrives i sentrale politikkdokumenter. En ser allerede en internasjonal posisjonering og mulige konflikter rundt regionen. Samtidig må regionen ha livskraftige bosetninger og samfunn for kunne svare til forventningene som beskrives.

Ved siden av helse- og sosialtjenester er særlig tilbudet innenfor skole og oppvekst avgjørende for å skape livskraftige samfunn. Innenfor oppvekst er barnehagelærerutdanningen sentral. UiN har blant annet satt i gang utvikling av arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning i samarbeid med Universitetet i Agder. Innenfor skole har universitetet både praktisk-pedagogisk utdanning og grunnskolelærerutdanningen (GLU). I regjeringens utdanningspolitikk er det særlig GLU som har stått i fokus. Vi vil derfor si litt mer om 5-årig GLU ved UiN.

Utdyping – Veien fram mot 5-årig grunnskolelærerutdanning ved UiN

Utfordringer innenfor skolen og i lærerutdanningen har vært et spesielt viktig tema for regjeringen og det er besluttet å innføre 5-årig grunnskolelærerutdanning fra 2017. Utdanning av lærere er et meget viktig og utfordrende felt både nasjonalt og i Nord-Norge. Vi tar derfor her inn en særskilt omtale av innføring av 5-årig lærerutdanning ved Universitetet i Nordland.

Universitetet i Nordland skal innføre 5-årige grunnskolelærerutdanninger (GLU) 1-7 og 5-10 fra høsten 2015. Det er blant annet viktig å vurdere hvilke muligheter universitetet har til å etablere masterfordypninger i grunnskolens fag fram mot etableringen av obligatoriske 5-årige GLU-utdanninger fra 2017. Allerede i dag er det mulig å søke om overgang til 2-årig mastergrad etter 3. studieår, en såkalt 3+2 ordning. Etableringen av 5-årige integrerte

utdanninger vil derfor gjøre tilbudet mer synlig og danner et godt utgangspunkt for å videreutvikle tilbudet.

En gjennomgang av universitetets kompetansebase viser at institusjonen har kompetanse og kapasitet til å kunne tilby 5-årige utdanninger med masterfordypninger innenfor seks forskjellige skolefag (norsk, matematikk, engelsk, naturfag, samfunnsfag, musikk), i tillegg til didaktikk og spesialpedagogikk.

For å utvikle grunnskolelærerutdanninger av høy kvalitet kreves nærhet til aktive forskningsmiljøer innenfor skole, skolefag og læreryrket. Bærekraftige forskningsmiljøer over tid krever nærhet til doktorgradsstudier med et slikt fokus. Ved Universitetet i Nordland har en siden 2009 hatt en ph.d. i studier av profesjonspraksis. Doktorgradsområdet er tverrfaglig i sin innretning og har yrkesutøveren i sentrum. De første kandidatene har allerede disputert på emner som har forsket på lærerrollen i norsk- og matematikkfagene og flere er i sluttfasen av eller har levert sine avhandlinger innenfor forskningstemaer hentet fra skolen. Dette bidrar både til å styrke eget fagmiljø og til å knytte til seg kompetanse fra andre institusjoner. Det gjør det også mulig å ta studier på alle tre sykluser, fra grunnskolelærerutdanning og til doktorgrad, ved egen institusjon.

Universitetet i Nordland har sammen med universitetene i Agder og Stavanger etablert en egen forskerskole i profesjonsfag (Profres) og er også tilknyttet forskerskolen for lærerutdanning ledet av NTNU (NAFOL). Universitetet i Nordland har derfor vært i en positiv utvikling når det gjelder forskningskompetanse rettet mot skole og skolefag over tid, noe som gjør oss i stand til å løfte grunnskolelærerutdanningene opp til 2. syklusnivå.

En mastergraden kan tenkes utbygd ut i fra den organiseringen universitetet har i dag, og en kan utvikle en bredde på mastertilbudene ved å alternere mellom fagdidaktiske emner i 4. eller 5. studieår.

Som nevnt har universitetet i dag en 3+2 ordning i GLU-utdanningene. Studentene har kunnet velge enten en pedagogisk eller spesialpedagogisk profil innafor mastergrad i tilpassa opplæring. Institusjonen har en solid kompetanse til å kunne gi disse tilbudene.

Ved Universitetet i Nordland ønsker vi å organisere grunnskolelærerutdanningene innenfor tre hovedretninger (linjer), en humanistisk/samfunnsfaglig linje, en realfaglig linje og en estetisk linje både for GLU 1-7 og 5-10.

For å få til en robust lærerutdanning i Nordland er det viktig med tett faglig samarbeid og integrasjon mellom de dagens to lærerutdanninger i fylket. Universitetet i Nordland vil ta initiativ overfor Høgskolen i Nesna for å få intensivert arbeidet med en slik faglig samkjøring.

3.2 Forskning

Innenfor både forskning og utdanning skal Universitetet i Nordland arbeide videre med spisset fagutvikling i lys av de tre profilområdene, som beskrevet ovenfor. Som andre nye universiteter er det særlig innenfor forskning at universitetet har klart behov for videre utvikling av innsatsnivå og kvalitet. Som nytt universitet med en del små fagmiljøer, er det naturlig at måloppnåelsen innen forskning vil svinge, ikke minst innenfor publisering. Her var

2013 var et dårlig år for Universitetet i Nordland, men foreløpige innrapporteringer om publisering fra fagmiljøene i 2014 tyder på at 2014 vil bli langt bedre.

Siden etableringen av Universitetet i Nordland har utviklingen på forskningsområdet vært positiv. Det kan blant annet vises til:

Andel faglige tilsatte med førstestillingskompetanse har siden 2009 til 2013 økt med over 12 %, til 64,3 % ansatte med førstekompetanse, og i tråd med universitetets målsettinger.

Gjennom universitetsetableringen har Universitetet i Nordland hatt økt fokus på vitenskapelig publisering, og tendensen er at antall publiseringspoeng øker, men som nevnt med en nedgang i 2013. Universitetet er på høyde med der de andre nye universitetene var tre år etter universitetsetableringen.

Universitetet i Nordland har etter universitetsetableringen hatt en økning i tildelte midler fra Norges forskningsråd (NFR) og har større tildeling per faglig ansatt sammenlignet med de øvrige nye universitetene. Universitetet sender inn flere søknader 2014 sammenlignet med tidligere år, og tidligere tilslagsprosent tilsier en videre økning i tildelte midler fra NFR i innværende år.

I de siste tre utlysningsrundene i EUs rammeprogram FP7 har Universitetet i Nordland hatt relativt få treffpunkt. Universitetet har bevisst utformet sin strategiske profil med Blå vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Velferd, også for å fremme faglige spydspisser som treffer betydelig bedre i Horisont 2020. Universitetet satser på unge talenter, og bygger strategisk kompetanse på søknadsskriving og prosjektadministrasjon, både blant faglige og administrative nøkkelpersoner. Dette har bidratt til at satsing nå er godt forankret i ledelsen, fagmiljøene og administrasjonen. Dette har gitt en betydelig økning i antall EU-søknader i inneværende år innenfor Blå vekst, Innovasjon og entreprenørskap, og Velferd. I tillegg er det er økt søkning om forprosjektmidler for kommende EU-søknader.

Siden etableringen av ph.d. i økonomi i 2000, det første av totalt fire ph.d.-programmer, har Universitetet i Nordland uteksaminert totalt 92 ph.d.-kandidater. Ph.d. i sosiologi ble etablert i 2005, og ph.d. i studier i profesjonspraksis og i akvatisk biovitenskap ble begge etablert i 2009. Antall avlagte doktorgrader har hatt en jevnt stigende utvikling etter hvert som alle de fire ph.d.-programmene er kommet igang. Fra fire til seks disputaser årlig i årene 2005-2009, og fra 2010 har antallet disputaser økt jevnt fra ni til 15 i 2011 og 19 i 2013, og ligger an til minimum 21 i 2014. Dette er høyere produksjon enn for eksempel Universitetet i Agder og Norges Handelshøgskole, som har betydelig flere statsfinansierte stipendiater enn Universitetet i Nordland. Universitetet arbeider kontinuerlig med tiltak og kvalitetssikring i forskerutdanningen, som for eksempel å gjennomføre brukerundersøkelser blant kandidatene og utvikle veilederkompetansen blant de faglig ansatte. Det er etablert et samarbeid med universitetene i Agder og Stavanger om å utdanne veiledere for ph.d.-studenter.

Denne utviklingen skal videreføres og forsterkes i årene framover gjennom målrettet innsats med klare prioriteringer fra institusjonen selv. Samtidig må det pekes på at den nasjonale politikken og de rammebetingelsene nye universiteter gis jamført med «de gamle

universitetene» også vil ha stor betydning for i hvilke grad Universitetet i Nordland og de andre nye universitetene vil hevde seg godt på forskningsfeltet nasjonalt og internasjonalt.

I det siste har det vært spesiell forskningspolitisk oppmerksomhet omkring «verdensledende forskningsmiljø». I denne sammenheng har tildelingen av nobelprisen i medisin til to forskere fra NTNU er oppmuntring for forskningen ved norske læresteder. De norske universitetene vil ha ulikt utgangspunkt og ressursgrunnlag for satsing på forskning på internasjonalt toppnivå, men alle universitetene må ha ambisjoner om forskning på internasjonalt toppnivå på utvalgte prioriterte områder, også Universitetet i Nordland.

Universitetet vil her satse på å utvikle forskning på topp internasjonalt nivå innenfor akvatisk biovitenskapelig forskning, samt innovasjons- og entreprenørskapsforskning. Innenfor velferdsområdet vil Universitetet i Nordland i samarbeid med universitetene i Agder og Stavanger videreutvikle det profesjonsrettede forskningsfeltet. En utvikling av forskning på velferdssamfunnets profesjoner, profesjonsutøvelse og velferdssystemer må også trekke inn internasjonalt forskningssamarbeid med sikte på å utvikle internasjonalt fremragende forskning.

Som eksempel på spissing av forskningsinnsats med ambisjon om å utvikle internasjonalt ledende forskning og forskningsmiljø kan vi si følgende om UiNs satsing innenfor akvatisk biovitenskap:

Satsing på forskning av høy internasjonal kvalitet innenfor akvatisk biovitenskap ved Universitetet i Nordland er knyttet til et fagmiljø som har utviklet ekspertise innen marin biovitenskap med fokus på marine kaldtvannsarter. Akvakultur og marin økologi er fagmiljøets viktigste forskningsfelt.

Det samarbeides med nasjonalt og internasjonalt anerkjente forskningsmiljø om grunnleggende problemstillinger knyttet til biologiske prosesser og mekanismer hos marine kaldtvannsarter, klimaendringenes effekt på marine systemer, og på bioteknologiske applikasjoner som er sentrale i sjømatproduksjon. Forskningens finansieringskilder omfatter bl.a. prestisjefylte nasjonale (FRIMEDBIO, BIOTEK21, HAVKYST, HAVBRUK og TOPPFORSK) og internasjonale (FP7, US Department of Energy) program. Både Horizon2020 og Norges forskningsråd er viktige finansieringskilder for UiN.

UiN er en av pionerne innen akvakulturgenomikk i Norge og vi bekreftet vår internasjonale rolle ved å etablere *Genomics in Aquacultur*e (nettverk for kunnskapsutveksling og arrangør av en rekke internasjonale symposier). Den første genomikk-plattformen for neste-generasjons DNA-sekvensering i Norge ble i sin tid etablert ved fakultetet. I forskning knyttet til kaldtvannsarter har universitetet etablert seg som en viktig aktør innen marin genomikk, bioteknologi i akvakultur og biofysiske interaksjoner. Dette inkluderer også modellering og genetisk karakterisering av marine økosystemer og vurdering av antropogene effekter.

Innen marine kaldtvannsarter vil universitetet i det kommende tiåret være i forskningsfronten innen «omikk-vitenskapene». Disse inkluderer transkriptomikk, epigenomikk, proteomikk og metagenomikk, anvendt mot akvakultur og marin økologi for å stimulere bærekraftig verdiskaping i kystsonen. Det er vår ambisjon å spille en global

nøkkelrolle der disse forskningsfeltene knyttes til marin biovitenskap. Innen marinøkologi vil universitetet bli ledende i prosess-studier i kystsonen knyttet til klimaendringenes effekt på molekylære og fysiologiske mekanismer hos kaldtvannsarter, inkludert effekter på deres populasjonsstruktur. Universitetets akvakulturrelatert forskning har som målsetting å utmerke seg internasjonalt med bioteknologisk forskning innen fagfelt som steril fisk-teknologi, nye arter i oppdrett og nyttige mikroorganismer, inkludert kuldetilpassede mikroalger.

Universitetets ambisjon er å bli et globalt nav for forskning på marin biovitenskap i løpet av de kommende ti år.

3.3 Et åpent universitet – samarbeidspartnere

3.3.1 Samarbeid med næringsliv – utvikling av innovasjonspark

Universitetet i Nordland er en ung institusjon der det har vært prioritert å heve det faglige nivået på forskning og undervisning for å møte kravene til å bli universitet. Som et ledd i den videre utviklingen av institusjonen, er det prioritert å videreutvikle randsonen gjennom ulike konkrete tiltak. Utgangspunktet for dette arbeidet er en erkjennelse av at potensialet for kunnskapsbasert innovasjon og verdiskaping i universitetets randsone er større enn det man klarer å ta ut ved universitetet i dag.

Arbeidet med innovasjon er også i ferd med å forankres bedre i institusjonen. Det pågår et eget strategiarbeid som blant annet tar for seg følgende temaer: styringslinje for innovasjon, kartlegging og beskrivelse av fakultetenes potensial for innovasjon og verdiskapning, en faglig og økonomisk incentivstruktur, føringer for rekruttering, samt et system og retningslinjer for immaterielle rettigheter. Det er igangsatt et prosjekt for utvikling av en kommersialiseringsaktør (Technology Transfer Office) som vil ha fokus på å identifisere, bearbeide og kommersialisere prosjekter med utspring i blant annet Universitetet i Nordland. Strategiarbeidet for økt innovasjon vil bli inkludert i universitetets revidering av strategi som skal skje i 2015.

Det er også iverksatt et omfattende prosjekt for å utvikle en innovasjonspark ved Universitetet i Nordland i samarbeid med blant annet SIVA, Kunnskapsparken Bodø og, Nordland fylkeskommune med flere. Gjennom å samlokalisere og bidra til samhandling mellom FoU-miljøer, offentlig virksomhet og næringsliv, er målet å skape en arena for kunnskapsbasert vekst og utvikling. Med utgangspunkt i de sterke kunnskapsmiljøene i Nordland og deres nettverk samt næringsaktører basert på Nordlands naturgitte potensial, er målet å videreutvikle dagens og skape fremtidas arbeidsplasser.

Kunnskapsparken Bodø (KPB) er et innovasjonsselskap etablert i samarbeid mellom næringslivet, Nordland Fylkeskommune og SIVA. Selskapet arbeider for nyskaping og vekst i næringslivet gjennom å hjelpe etablerere med oppstart av bedrift, samt bidrar til utvikling av eksisterende virksomheter. Selskapet inngår i Norges Banks Regionale Nettverk og driver konjunkturovervåking for Sentralbanken i Nord Norge. KPB gjennomfører forsknings og utredningsoppdrag både lokalt, regionalt og nasjonalt for offentlig sektor og privat næringsliv. Universitetet i Nordland og Kunnskapsparken Bodø samarbeider på en rekke konkrete prosjekter, blant annet gjennom NCE Aquaculture, Maritimt Forum Nord,

Mineralklynge Nord, gjennom etableringen av en TTO, gjennom studentgründerprosjektet Spir Idélab Bodø, samt større og mindre enkeltprosjekter. Universitetet i Nordland og Kunnskapsparken Bodø er enige om at det ligger et betydelig potensiale i videre utvikling av samarbeidet for begge parter. Herunder vil Kunnskapsparken kunne spille en viktig rolle i realiseringen av innovasjonsparken ved Universitetet i Nordland.

Universitetet i Nordland samarbeider også tett med Kunnskapsparken Helgeland blant annet gjennom samlokaliseringen på Campus Helgeland. Kunnskapsparkens mål er å være en arena hvor aktører innen næringsliv, offentlig virksomhet, forskning og utdanning kan møtes gjennom å tilrettelegge for fysiske møteplasser og styrke bånd mellom ulike miljøer som sammen kan skape vekst. Kunnskapsparken Helgeland og universitetet samarbeider blant annet i Olje og gassnettverk Helgeland, utvikling av Campus Helgeland, Karrieredager, Kompetansenettverk innen reiseliv, VRI Nordland og FoU-løft for Helgeland.

3.3.2 Nordlandsforskning og instituttsektoren

Universitetet i Nordland er samlokalisert med og eier 51 % av Nordlandsforskning AS. Nordlandsforskning utfører forskningsoppdrag innen samfunnsvitenskapelige og bedriftsøkonomiske fagområder, fra - og i samarbeid med - næringsliv og offentlig sektor. Aktivitetene skal bidra til forskningsbasert kunnskap for verdiskaping, forvaltning og politikkutforming. Nordlandsforskning har 35 faste årsverk og flere tilknyttede forskere på prosjektbasis. De ansatte har stor faglig bredde og jobber tverrfaglig. Bruttoomsetningen er på rundt 40 millioner kroner. Forskningen er finansiert av regionale, nasjonale og internasjonale oppdragsgivere i både privat og offentlig sektor. Nordlandsforskning er organisert i tre forskningsgrupper:

1. Entreprenørskap, innovasjon og regional utvikling. Viktige områder er entreprenørskap, innovasjon, reiseliv, regional utvikling, energi, kultur, marin sektor, næringsutvikling, kjønn og etnisitet.
2. Miljø og samfunn. Viktige områder er klima, miljø, arealbruk og naturressurser i et samfunnsperspektiv.
3. Velferd, arbeid og oppvekst. Viktige områder er folkehelse, skole, barnevern, PPT, sårbare grupper i velferdsstaten, levekår og livskvalitet, forholdet arbeid-velferd.

Det er et stort potensiale for videre samarbeid og tettere bånd mellom organisasjonene for å gjøre miljøene mer robuste og profesjonelle, samt supplere hverandres kompetanse og bidra til enda større tverrfaglighet. Samarbeidet evalueres for tiden, og målet er å legge frem en analyse som kan føre til mer og bedre samarbeid.

Innenfor området Blå vekst samarbeider Universitetet i Nordland med et bredt spekter av forskningsinstitutter. Det er etablert en samarbeidsavtale med SINTEF og NOFIMA, og det pågår arbeid for å få opp prosjektsamarbeid. Det er også samarbeid mellom SINTEF og universitetet om etter og videreutdanning. Det er utover dette prosjektsamarbeid for

eksempel med Bioforsk, Veterinærinstituttet, Havforskningsinstituttet, Polarinstituttet, NINA og Akvaplan-Niva. De samfunnsvitenskapelige miljøene samarbeider blant annet tett med en rekke forskningsinstitutter, først og fremst Nordlandsforskning, men også andre som Nofima, Bioforsk, GIFAS, NIBR, NORUT, NUPI, Vestlandsforskning, NOVA og NINA.

3.3.3 Samarbeid med kommuner og fylkeskommuner, Helse Nord, andre off. instanser

Universitetet i Nordland deltar i en rekke samarbeidsfora med kommuner, fylkeskommuner og Helse Nord. Sammen med de to høyskolene i Nordland, fylkeskommunen, NHO, LO og andre aktører er det etablert et Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA Nordland) for å drøfte behov for forskning og høyere utdanning i regionen. RSA Nordland vil blant annet være spesielt opptatt av modeller for å sikre god rekruttering til grunnskolelærer- og barnehagelærerutdanningene i årene framover.

3.3.4 Samarbeid med Studentsamskipnaden i Nordland (Studentinord)

Universitetet i Nordland har lenge hatt et tett og godt samarbeid med studentsamskipnaden for å sikre en god studentvelferd for universitetets studenter. I 2013 ble Studentsamskipnaden i Bodø og Narvik fusjonert til én samskipnad, Studentsamskipnaden i Nordland (Studentinord). Universitetet vurderer fusjonen som meget vellykket og det gode samarbeidet er videreført, nå også med Høgskolen i Narvik som en viktig samarbeidspartner.

3.3.5 Samarbeid med teknisk fagskole

Innenfor det maritime fagområdet har Universitetet i Nordland etablert samarbeid med Bodin maritime fagskole for å utvikle «et maritimt campus». Som et ledd i samarbeidet er det etablert et bachelortilbud innenfor nautikk, maritim økonomi og ledelse for å dekke det store kompetansebehovet i maritim sektor. Vi viser i denne sammenheng til Regjeringens formuleringer om å flytte finansieringen av fagskolene tilbake til staten. Dersom dette innebærer at man vil se dem som en del av UH-sektoren, vil UiN være godt rigget for et tettere og mer formalisert samarbeid.

3.3.6 Internasjonale samarbeidspartnere

Universitetet i Nordland samarbeider med en rekke utenlandske læresteder innenfor utdanning. Blant viktig internasjonalt utdanningssamarbeid er samarbeidet med University of Veterinary Medicine and Pharmacy i Kosice, Slovakia om en Joint Bachelor-grad i Animal Science. Videre er det samarbeid med Murmansk State Humanities University i Russland, blant annet om en Joint Master-grad in Borderology. Det har vært samarbeid over mange år med Linnéuniversitetet og Södertörns högskola i Sverige, både om mastergradsutdanning i praktisk kunnskap og ph.d. i Studier av profesjonspraksis. Innenfor Bachelor in Circumpolar Studies (nordområdestudiene) er det samarbeid med seks universiteter i Russland, hvorav Northern Arctic Federal University (NARFU) i Arkangelsk er den største partneren. Et engelskspråklig mastergradsprogram med tre ulike fordypninger er under utvikling. Her er

blant annet University of British Columbia (Canada) og universitet på Island, Grønland og Færøyene viktige samarbeidspartnere. Innenfor økonomi og ledelse har universitetet i Nordland to Joint Master-grader sammen med Russiske universiteter, Master in Energy Management (samarbeid med MGIMO-universitetet i Moskva) og Master in Sustainable Management (samarbeid med russiske og ukrainske læresteder, blant annet Baltic State Technological University i St. Petersburg og Kiev National University. På forskningsfeltet har Universitetet samarbeid med en rekke utenlandske institusjoner, i Europa, Nord-Amerika og Asia.

3.4 Et integrert universitet

Langtidsplanen for forskning og utdanning fremhever tydelig verdien av tverrfaglighet: «For å lykkes med å skape verdier og møte samfunnsutfordringer trenger vi universiteter og høyskoler som utvikler tverrfaglig kompetanse. Institusjonene må fjerne barrierer og dyrke samarbeidet mellom dagens fagområder på en slik måte at fagene styrkes, ikke svekkes. Internasjonalt samarbeid og tverrfaglige tilnærminger er nødvendig for å finne løsninger som kan møte fremtidens samfunnsutfordringer, for å styrke Norges konkurransekraft og for å bidra til velferdsutvikling».

Universitetet i Nordland er en ganske ung og ikke altfor stor institusjon – noe som også innebærer visse fordeler. Fagmiljøene våre er i mindre grad «satt» enn ved større og eldre institusjoner, noe som gir muligheter til aktivt å bygge opp nye tverrfaglige miljøer.

For å sikre god tverrfaglige utdanning og forskning må samarbeid på tvers av fagmiljø og ulike organisatoriske fagenheter utvikles videre. Det er blant annet satt i gang tverrfakultære utviklingsprosjekter for å arbeide med å utforme studietilbud med flerfaglig innhold som gjenspeiler de tre faglige profilområdene, og som samtidig møter viktige kompetansebehov i samfunnet. Et godt eksempel på et tverrfaglig og tverrfakultært utdanningsprogram som møter viktige samfunnsbehov er mastergraden i samfunnssikkerhet og kriseledelse. Et annet eksempel er at fagmiljø på tvers av fakultetsgrensene skal bidra med sin fagkompetanse, for eksempel innenfor realfag og samfunnsfag, inne mot den 5-årige lærerutdanningen. Universitetet i Nordland skal være et integrert universitet der de ulike fagmiljøene samspiller for å gjøre hverandre enda bedre, samtidig som de enkelte fagmiljøenes robusthet ivaretas.

3.5 Et desentralisert universitet

Universitetet i Nordland har i dag to campus utenfor Bodø, i Vesterålen (Stokmarknes) og på Helgeland (Mo i Rana). Det har vært strategisk viktig og ønsket for Universitetet i Nordland å tilby utdanning og muligheter for forskning flere steder i fylket for å fylle den oppgaven vi ble tildelt gjennom universitetsstatusen. For å dekke kompetansebehovet i en region med spredt befolkning er det nødvendig med et distribuert nærvær ut over hovedcampus.

Campus Helgeland har eksistert i ett år og samarbeidet har gitt stor gevinst allerede første år med stor vekst i antall studenter, etablering av forskningssenter og nye studier som blant annet bachelor ingeniørutdanning og MBA i Teknologiledelse. I tillegg er det bygd opp et aktivt vekstmiljø med kunnskapspark, utviklingsselskaper og bedrifter som bidrar til tett

kobling mellom utdanning, forskning og arbeidsliv. Høsten 2014 er det nærmere 500 studenter og 30 ansatte tilknyttet universitetets aktivitet ved Campus Helgeland.

Campus Vesterålen holder til i Hurtigrutens Hus på Stokmarknes i Vesterålen, samt at vi har en filial i næringshagen på Leknes. Hurtigrutens Hus er et pulserende kulturhus, med flere ulike aktører under samme tak. Det jobbes med å samlokalisere kommunens folkebibliotek og universitetsbiblioteket i et felles bibliotek for studenter, ansatte og befolkningen for øvrig. Campus Vesterålen utgjør et robust og attraktivt student- og fagmiljø som samhandler tett med et sterkt vekstmiljø og utviklingsorientert arbeids - og næringsliv. Campus Vesterålen er i stadig vekst og høsten 2014 er det rundt 450 studenter og 11 ansatte tilknyttet universitetets aktivitet i Lofoten og Vesterålen.

Vår erfaring med en desentralisert struktur gir oss gode forutsetninger for en videre utvikling med tilknytning til flere campus. Universitetet skal bygge videre på de erfaringer som er gjort, blant annet innenfor distanseoverbyggende bruk av IKT for kommunikasjon og samspill mellom ulike campus, både innenfor undervisning og innenfor administrasjon og ledelse. Reiseavstand har også betydning. Per i dag kan man nå våre desentraliserte campus innenfor 1,5 times effektiv reisetid fra hovedcampus.

Universitetet skal videreutvikle IKT-systemer og – rutiner for fortsatt å være i front når det gjelder bruk av teknologi for å sikre god kommunikasjon og effektiv undervisning og forskning. Dette er særlig viktig i en situasjon der studentene er spredt på flere ulike steder. Bruk av moderne teknologi skal sikre at vi kan trekke på sterke sentrale ressurser samtidig som vi oppnår fordelen ved å være tett på studentene der de bor og tett på det lokale nærings- og samfunnslivet i hele vårt nedslagsfelt. Uansett hva som blir resultatet av strukturprosessen, må Universitetet i Nordlands virksomhet finne sted på ulike lokaliteter. Her vil det være avgjørende å bruke IKT for å overkomme distanseulemper.

3.6 Egne forutsetninger og hovedgrep for å realisere strategisk profil

For å lykkes med å realisere de strategiske målsettingene til Universitetet i Nordland og videreutvikle profilen innenfor gjeldende budsjettrammer er Universitetet i Nordland helt avhengig av å opprette og helst forbedre opptaket av studenter og gjennomføringsgraden i studiene (studiepoeng- og kandidatproduksjon). Det er også viktig for universitetet å øke andelen eksterne prosjektmidler til forskning. Prinsippene som vil ligge til grunn for omleggingen av finansieringsmodellen i sektoren, er fortsatt ukjent og representerer en stor usikkerhet når det gjelder fremtidig finansiering.

Universitetet har gode forutsetninger for å lykkes, men det forutsetter klare prioriteringer og god strategisk planlegging av ressursinnsatsen. Universitetet har over tid arbeidet med å spisse sin faglige profil som et element i universitetsprosessen. Flere studieprogram er blitt nedlagt, både ut fra profilvalg og på grunn av manglende studentrekruttering, samtidig som studieprogram er blitt samordnet, ikke minst på masternivå. Nye studieprogram er blitt utviklet ut fra en vurdering av samfunnets behov og rekrutteringspotensial. Innenfor forskningsområdet arbeides det med å tydeliggjøre hvilke FoU-områder universitetet skal satse særlig på for å lykkes i en nasjonal og internasjonal kontekst.

Det overordnede grepet for å realisere ønsket strategisk profil ligger i en vellykket gjennomføring av de strategiske prosesser som er satt i gang i forlengelse av universitetsetableringen. Dette omfatter blant annet følgende hovedgrep:

- Universitetet i Nordland som det integrerte universitet som dekker fagfeltene biologi, økonomi inkludert entreprenørskap og innovasjon, samfunnsvitenskap og teknologi. Det nye grepet i tillegg til integrert forskning, forskningsbasert utdannelse og formidling vil være å arbeide tett med relevante fagmiljø i inn- og utland. Her vil feltene over tid tilby integrerte utdanninger som bidrar til en bærekraftig utvikling av de nasjonale kystsonene der generiske prinsipper kan eksporteres til kystsoner i andre områder av verden.
- Målrettet arbeid med å videreutvikle en attraktiv studieportefølje i lys av de tre overordnede profilområdene, herunder årlig vurdering av hvilke studieprogram som bør prioriteres. Her har universitetet tatt i bruk en modell (SEFØ-modellen) for systematisk å vurdere eksisterende og nye studietilbud i forhold til strategisk betydning, egne fagressurser, søkerpotensiale og økonomi.
- Tydelig prioritering av forskningsmessige satsingsområder generelt og innenfor ph.d.-utdanningene i lys av de tre overordnede profilområdene gjennom en skjerpet strategisk forskningsledelse, satsing på forskergrupper og interne incentivordninger for å styrke forskningspublisering og prosjektsøknader til Norges Forskningsråd og EUs forskningsprogram Horizon 2020.
- Målrettet rekruttering av fagpersonale i lys av strategisk viktige faglige satsingsområder for å styrke fagmiljøene.
- Styrket samarbeid og arbeidsdeling med andre læresteder, slik som samarbeidet med Universitet i Agder og Universitetet i Stavanger om profesjonsrettet utdanning og forskning. Også samarbeid med andre læresteder for gjensidig læring og utforming av robuste forvaltningsløsninger skal videreutvikles. Her vil vi blant annet peke på samarbeidet vi har med HiB, UiA og UiS om gjennomføring av internrevisjoner med bruk av felles personale og utvikling av «best-demonstrerte-praksis» løsninger.
- Styrket samarbeid med attraktive internasjonale læresteder for å styrke forskningskvaliteten og styrke muligheten for å nå fram med søknader i Horizon 2020.
- Utvikling av virksomhetsstyringen ved institusjonen slik at strategi og rapportering er samkjørt på en mer optimal måte. Fram mot ønsket strategisk profil i 2020 må universitetet styrke kapasitet og kompetanse, spesielt knyttet til virksomhetsstyring og initiering og styring av prosjekter med ekstern finansiering.
- Arbeid for at det etableres en mer slagkraftig og samkjørt randsone rundt universitet.
- Utbygging av universitetets campus slik at det møter samfunnets behov for vekst i aktivitet innenfor både utdanning og forskning. Kapasiteten knyttet til bygningsmessig infrastruktur må utvides fram mot 2020. Det ligger planer for nybygg knyttet til satsingsområdet «Blå vekst». Dette vil utvide undervisnings- og forskningskapasiteten på dette området betydelig. Universitetet planlegger også etablering av en innovasjonspark hvor universitetet og randsoneinstitusjoner er samlokalisert.

I hvilken grad Universitetet i Nordland vil lykkes strategisk, er også avhengig av nasjonal politikk og rammebetingelser. Universitetene i Agder, Stavanger og Nordland har i flere sammenhenger pekt på urimelige forskjeller mellom de gamle og de nye universitetenes økonomiske rammer. Universitetet vil arbeide videre for at de nasjonale bevilgningene til forskning, for eksempel til stipendiater og postdoktor-stillinger ved de nye universitetene styrkes, slik at forskjellene mellom gamle og nye universiteters økonomiske rammevilkår utjevnes.

4. UiNs posisjon i et nytt UH-landskap

4.1 UiN og høgskolene i nord

Et nytt UH-landskap med færre institusjoner vil kreve en gjennomtenkning av egen posisjon og egne prioriteringer. Universitetet i Nordland har et spesielt ansvar for egen region. Hvis regionens høgskoler videreføres i en eller annen form, vil det være viktig med samarbeid og arbeidsdeling. Hvis høgskolene i nord ikke lenger skal være egne institusjoner, bør disse fusjoneres sammen med regionens universitet, Universitet i Nordland. I det nye UH-landskapet er det også viktig for Universitetet i Nordland å få tydeliggjort arbeidsdelingen med Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, blant annet som et grunnlag for et styrket samarbeid. Samarbeid ut over landsdelen må også videreutvikles, ikke minst samarbeidet med Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger, og også mot NTNU.

Når det gjelder Universitetets framtidige posisjon, kan det bygges videre på det etablerte samarbeidet med regionens høgskoler. Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Nesna og Universitetet i Nordland har siden våren 2013 hatt en samarbeidsavtale om faglig samarbeid, og har siden avtalen ble signert, diskutert nye konkrete felles faglige satsinger innenfor utdanning og forskning. I lys av Kunnskapsdepartementets initiativ til en gjennomgang av strukturen i norsk høyere utdanning 2014, har dette samarbeidet fått en økt aktualitet.

Universitetet i Nordland har gjennom arbeidet med å legge det faglige grunnlaget for universitetsakkreditering solid erfaring med å bygge robuste fagmiljø som kan bære forskerutdanning (ph.d.) og forskning innenfor utpekte faglige satsingsområder. Dette er erfaringer som kan brukes i en faglig integrasjonsprosess med andre institusjoner.

For å sikre utdanning og forskning som gir en positiv utvikling av kompetanse og humankapital i de fire institusjonenes regionale nedslagsfelt, samt bidra til at Nordland og Sør-Troms har fagmiljøer som kan hevde seg i den nasjonale og internasjonale kunnskapsallmenningen på utvalgte områder, kan det tegnes et kart for samarbeid, arbeidsdeling, og konsentrasjon, og i siste instans sammenslåing (SAKS). En mulig framtidig arbeidsdeling og faglig integrasjon med utgangspunkt i dagens institusjoner må derfor vurderes nærmere.

Det må utvikles en klarere arbeidsdeling der fagmiljøene ved de enkelte hovedcampus får ansvar for utvalgte fagområder. Ambisjonen må være at det på sikt og i samarbeid utvikles sterke fagmiljøer som evner å delta aktivt i faglig aktivitet opp til veiledning på

doktorgradsnivå. En videre integrasjon mellom de fire institusjonene vil også gi mulighet for etablering av nye ph.d.-program, ikke minst innenfor profesjonsfag som sykepleie og sosialt arbeid. Med utgangspunkt i dagens fagmiljø og studieportefølje avtegner følgende arbeidsdeling seg:

Høgskolen i Harstad: Utdannings- og forskningsmiljøet innenfor **vernepleie** ved Høgskolen i Harstad er landsdelens eneste. Vernepleie og sosialfag bør videreutvikles og styrkes med sikte på å kunne bære disse fagområdene fra bachelor-, master- og ph.d.-nivå, i samspill med de sosialfaglige fagmiljøene i Bodø. Ph.d.-nivå forutsetter samarbeid med fagmiljøet i Bodø innenfor den ph.d.-graden i sosiologi. Sett i sammenheng vil fagmiljøene i sosialt arbeid i Harstad og Bodø være landets sterkeste. Harstad vil videre være en meget verdifull bidragsyter innenfor fagområder som sykepleie, økonomi, sikkerhet og beredskap.

Høgskolen i Narvik: Utdannings- og forskningsmiljøet innenfor **teknologi** ved HiN er landsdelens klart største og mest komplette, med flere bachelor- og masterutdanninger innenfor de klassiske ingeniørfagene, og omfatter også en ph.d.-utdanning i anvendt matematikk og beregningsorienterte ingeniøranvendelser. Det teknologiske fagmiljøet må videreutvikles for på sikt å kunne levere ingeniørkompetanse til hele landsdelen, og ph.d.-utdanningen må videreutvikles til å dekke en større bredde av forskerutdanning innenfor ingeniørfagene.

Tar vi utgangspunkt i dagens fagprofil ved Universitetet i Nordland, er det utfordringer knyttet til teknologisk rettet utdanning. Etter at Universitetet i Nordland ble etablert har særlig næringslivet i regionen vært kritisk til manglende tilbud om ingeniørutdanning ved det nye universitetet. Så langt er denne utfordringen søkt løst gjennom samarbeid med Høgskolen i Narvik om etablering av ingeniørutdanning på Campus Helgeland og i Bodø. I tillegg har Universitetet i Nordland etablert en MBA-utdanning i teknologiledelse. Uansett framtidig UH-struktur må Universitetet i Nordland også ha fokus på hvordan regionens behov for teknologisk kompetanse kan dekkes. Universitetet i Nordland ønsker å bidra til et teknologisk løft i næringsregionen som også næringsliv utenfor regionen vil kunne dra nytte av gjennom tettere samordning og etter hvert fusjon med Høgskolen i Narvik.

Det er en nasjonal oppgave å legge til rette for at de teknologiske utdanningene i større grad betjener Salten og Helgeland enn det som har vært tilfellet til nå. Hoveddelen av næringslivet i nord som etterspør ingeniører finnes i den midtre og sørlige delen av Nordland. Særlig stort gap er det innen teknologifag, som slår sterkt ut i industrien på Helgeland og innen leverandørindustri til petroleumsindustri og til marin og maritim industri. En sterkere teknologiutvikling mot Blå vekst gir bedre grunnlag for en bærekraftig næringsutvikling samtidig som økonomi- og entreprenørskapsmiljøet gir synergi med teknologisk utdanning og forskning.

Høgskolen i Nesna: Institusjonen har lange tradisjoner for leveranse av lærere til landsdelen. Samarbeid og samordning med lærerutdanningen i Bodø er avgjørende for utvikling av den 5-årige grunnskolelærerutdanningen. I tillegg til å videreutvikle 5-årige lærerutdanninger sammen med Universitetet i Nordland, er målet at fagmiljøet ved Høgskolen i Nesna/Campus Helgeland skal sikres et spisset forskningsfelt.

Universitetet i Nordland er som beskrevet i kapittel 3 i stand til å tilby 5-årige masterutdanninger, både som en valgbar ordning og som en obligatorisk ordning fra 2017. Gjennomføringen av reformen vil føre til at færre institusjoner vil være i stand til å tilby slike utdanninger. Skal nordlandssamfunnet ha et mål om å få nok kvalifiserte lærere i grunnskolen, er det svært viktig at lærerutdanningen består i Nordland. Dette skjer best i et tett samarbeid mellom Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna. Sammen vil vi kunne løfte begge grunnskolelærerutdanningene og gi tilbud som vil være mulig å følge for studenter fra hele Nordland.

Begge institusjonene har erfaring med å tilrettelegge tilbud til studenter utenfor hovedcampus, og de to fagmiljøene vil kunne styrke hverandre innenfor sentrale skolefag. Dette vil best kunne gjennomføres innenfor rammene av samme institusjon, det vil si etter en fusjon. Som allerede nevnt vil Universitetet i Nordland ta initiativ overfor høgskolen med henblikk på en faglig integrering av de to lærerutdanningene for kunne møte de økte kravene til lærerutdanningen på en robust måte.

Universitetet i Nordland: Institusjonen har per i dag fire fakulteter som har ansvar for hver sitt doktorgradsområde. Ph.d.-områdene er økonomi, sosiologi, studier av profesjonspraksis og akvatisk biovitenskap.

Ved siden av spissing og arbeidsdeling må de fire samarbeidende institusjonene kunne samarbeide tettere faglig. Innenfor en del sentrale fagområder råder disse institusjonene samlet over en betydelig kompetansekraft og kapasitet og tettere samarbeid eller integrasjon vil styrke den faglige robusthet for å bære og utvikle kvalitativt gode studieprogram og drive forskning av høy nasjonal og internasjonal kvalitet.

4.2 Etablering av en ny institusjon ved fusjoner

4.2.1 Innledning

Målet med sammenslåing med andre institusjoner er å få mer av det regionen og nasjonen trenger, høyere utdanning og forskning av høy kvalitet, både for å dekke nasjonale og regionale kompetansebehov, og for å kunne bidra til forskning av høy internasjonal kvalitet på utvalgte områder. Som framholdt innledningsvis har styret ved Universitetet i Nordland vedtatt at universitetet bør gå videre i samarbeidet med Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna med sikte på en mulig fusjon. De fire institusjonene har sammen med Universitetet i Tromsø et spesielt ansvar for forskning og utdanning i en nordnorsk kontekst, og de fire har et spesielt ansvar for den sørlige delen av landsdelen. Ved å bidra til utvikling av kompetansegrunnlaget for nordnorsk samfunns- og næringsliv, har de nordnorske lærestedene også en avgjørende betydning for utviklingen av Norge som en moderne kunnskapsnasjon med et bærekraftig og verdiskapende samfunns- og næringsliv, både i nord og sør. En integrert og fusjonert institusjon vil ha styrket slagkraft til å løse de samfunnsoppdrag og den fagprofil som er presentert i kapittel 2 og 3, og dermed bidra til en balansert utvikling av kunnskapsgrunnlaget og kunnskapsdannelsen i regionen

Hvis en ser nærmere på de samlede fagressursene ved de fire institusjonene kan en danne seg et bilde av mulig samlet slagkraft i arbeidet med å løse kompetanseutfordringer, både regionalt og nasjonalt. En viss institusjonsstørrelse når det gjelder studenttall er blitt

fremhevet som viktig når fremtidig UH-struktur er blitt diskutert. De fire institusjonene som omtales her har samlet ca. 10 000 studenter. Grunnlaget for de fire institusjonene samlet som en kompetanskraft regionalt og nasjonalt, ligger i fagmiljøene som skal drive forskning og samtidig bære utdanningstilbudene. Dette er den humankapitalen som institusjonene må bygge på og som hele tiden må videreutvikles gjennom forskning, utviklingsarbeid og undervisning/veiledning, samt gjennom nyrekruttering av fagpersonale.

Innenfor helse- og sosialfag vil de fire institusjonene være nest størst i Norge målt i antall registrerte studenter. Ingeniørutdanningen vil være den største i Nord-Norge med nærmere ¾ av landsdelens teknologistudenter. Innenfor økonomisk-administrative fag vil en fusjonert institusjon være blant de tre-fire største i landet. Betydningen av et samlet grep for lærerutdanningen er nevnt. I tillegg vil havbruk/akvatisk biovitenskap være strategisk svært viktige fagområder i en fusjonert institusjon. Her vil en også kunne få synergier ved tettere samspill med teknologimiljøet i Narvik.

4.2.2 Fagprofiler

I en fusjonert institusjon vil universitetets tre tematiske satsinger tydeliggjøres og videreutvikles, både forskningsmessig og gjennom nye utdanningsprogram, samtidig som den teknologiske dimensjon trekkes inn. De tre høgskolene har fagmiljø knyttet til utdanning og forskning innenfor velferd og oppvekst, og den teknologiske profilen til Høgskolen i Narvik er svært relevant, både i forhold til innovasjon og entreprenørskap og blå vekst. Sentrale elementer i en samlet fagprofil for de fire institusjonene inn i en fusjonert og integrert helhet vil være:

BLÅ VEKST

1. Posisjonering innenfor bioøkonomi, og oppdrett spesielt.

   En ny sammensetning av fag kan styrke profilen knyttet til Blå Vekst. Det er avgjørende for Nordland å posisjonere seg i forhold til oppdrett og leverandørindustrien som den framtidig største eksportnæringa. 30% av Norges kystlinje er i Nordland, og med klimaendringene vil dette området sin betydning som framtidig verdiskapningsområde øke markant. Visjonen bør være at Nordland skal bli for oppdrettsnæringa, det Rogaland har vært for olje- og gassektoren.

2. Et nasjonalt sikkerhets- og beredskapssenter for Nordområdene.

   Den samlede studieporteføljen på Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik, Norges Brannskole og Universitetet i Nordland, sammen med Forsvarets operative hovedkvarter, Kystvakta, Hovedredningssentralen vil kunne bli det mest synlige sikkerhets- og beredskapsmiljøet i landet. Det naturlige valget når det gjelder sikkerhet og beredskap i nord. Dette må også sees opp mot satsingen på Bodø/Nordland Maritime Campus og Blue Ocean.

INNOVASJON/ENTREPRENØRSKAP

3. Et av landets ledende handelshøgskolemiljø, tydelig profilert innenfor et nasjonalt satsingsområde.

   Økonomimiljøene ved de involverte institusjonene vil samlet gi et handelshøyskolemiljø som vil være ett av tre tunge fagmiljø innenfor dette fagområdet nasjonalt. Med andre ord vil dette ytterligere forsterke den posisjonen Stortinget har vedtatt at Siviløkonomutdanningen i Bodø skulle ha. Den nasjonale posisjonen som ledende på innovasjon og entreprenørskap vil også kunne styrkes ytterligere.

VELFERD

4. Et nasjonalt posisjonert sykepleiefaglig miljø, med betydelig potensiale for forskning.

   Hvis de fire sykepleieutdanningene organiseres tettere sammen vil det utgjøre den nest største sykepleieutdanningen i landet, og den desidert største i nord. Her ligger store muligheter for å ta en nasjonal posisjon. Samtidig er den et svar på en av de virkelig store utfordringene i nord når det gjelder tilgang på sykepleiere, ikke minst sett i lys av samhandlingsreformen. Dette vil også kunne styrke forskerutdanningen som UiN, UiA og UiS samarbeider om.

5. Lærerutfordringen i Nordland krever nye grep.

   Beregninger viser at utdanningskapasiteten i Nord-Norge er omtrent halvparten av antatt behov i forhold til rekruttering og naturlig avgang i grunnskolen.
   Når to lærerutdanninger smelter sammen til en vil det kunne sikre ei god lærerutdanning i Nordland i framtiden. Det vil komme en reduksjon i antallet lærerutdanninger i Norge, kanskje en halvering. Fra 18 til ned mot 10. Ved tettere samordning vil lærerutdanningene ved Høgskolen i Nesna og Universitetet i Nordland være bedre rustet til å møte utfordringene, herunder å etablere en femårig lærerutdanning.

6. Velferdsutfordringene krever også nye grep.

   Vernepleie og sosialfagene vil utgjøre et betydelig miljø nasjonalt, og ha en helt sentral rolle i nord. Vernepleie gis i dag bare med utgangspunkt i fagmiljøet i Harstad, men dette vil bli ytterligere forsterket gjennom tettere integrasjon mot miljøet i Bodø med utdanning og forskning innenfor sosialt arbeid og barnevern.

TEKNOLOGI

7. Et profilert teknologisk miljø, med gode faglige samarbeidslinjer mot NTNU og UiT.

   Det er av avgjørende betydning at de teknologiske utdanningene i større grad betjener Salten og Helgeland enn det som har vært tilfellet til nå. Her ligger et

betydelig verdiskapningspotensiale. En tydelig satsing på fagmiljøet ved Høgskolen i Narvik kan gi institusjonen en mye klarere profil, som sannsynligvis er mer robust i forhold til framtidige svingninger.

4.2.3 Avslutning

En sammenslått institusjon må satse målrettet på å styrke forskningsinnsatsen, både i omfang og i kvalitet. Innenfor profesjonsrettet forskning skal institusjonen innta en ledende posisjon sammen med universitetene i Agder og Stavanger. Innenfor innovasjons- og entreprenørskapsforskning skal institusjonen arbeide for å styrke den posisjonene som Universitetet i Nordland har i dag og skape et grunnlag for internasjonalt fremragende forskning. Innovasjonsforskning kan blant annet rettes inn mot sentrale næringer som havbruk, turisme, samt velferdstjenester. Innenfor teknologisk forskning må innsatsen der Narvik-miljøet er sterkest i dag styrkes, samtidig som det skal utvikles mer tverrfaglig forskning i samspill mellom teknologimiljøet og andre fagmiljø (for eksempel teknologi/akvakultur, teknologi/innovasjon eller teknologi/økonomi og ledelse). Innenfor forskning knyttet til akvakultur skal institusjonen ha som målsetting å bli blant de fremste fagmiljøene internasjonalt. En ny sammenslått institusjon må prioritere klart hvor trykket skal settes inn på forskningssiden. Her må en ta utgangspunkt i en vurdering av faglig sterke sider i egne fagmiljø, i samfunnets FoU-behov og i de nasjonale målsettingene i langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Resultatet av en sammenslåing vil kunne bli en slagkraftig institusjon med relevante studietilbud, både regionalt og nasjonalt. Samtidig er det utfordringer som må møtes. Institusjonen vil være et fler-campus-universitet med de utfordringer som avstand representerer når det gjelder kommunikasjon og samspill. Samtidig innebærer fusjon mellom et nytt universitet og tre regionale høgskoler at det må satses målrettet og over tid med å styrke den fusjonerte institusjonens forskningskompetanse og forskningsinnsats.

Universitetet går inn for fusjon med Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna slik dette er omtalt ovenfor. En løsning som kan innebære en ytterligere styrking er en eventuell sammenslåing med Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Det har vært møter mellom rektorene ved HINT og Universitetet i Nordland for å drøfte en slik mulighet. Universitetet i Nordland vil i den videre strukturprosessen også ha nærmere kontakt med HiNT, for å se på grunnlaget for en fusjon, som et supplement til en nytt UiN 2020 som består av UiN og de tre høgskolene i nord. Dialogen med HiNT kan være en fruktbar videreføring av et universitetsfelleskap mellom Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og Universitetet i Nordland.

Det er stort sammenfall mellom UiN og HiNT både når det gjelder faglig profil og behovene i regionalt arbeids- og næringsliv. Det kan være gode synergier mellom de ulike fagmiljøene, samtidig som miljøene der det er faglig sammenfall vil kunne bli mer robuste. Både Nord-Trøndelag og Nordland er store kystfylker, med en betydelig kystnær næringsaktivitet. Begge institusjonene er profesjonsnære, og sentrale i å utdanne nøkkelpersonell i velferdsstaten.

En felles lærerutdanning basert på UiN, Høgskolen i Nesna og HiNT vil være enda mer robust og faglig tung enn en ren Nordlandsbasert femårig lærerutdanning.

5. Avsluttende oppsummering

Ut fra en vurdering av samfunnsoppdraget, egne ressurser og muligheter, samt potensialet som ligger i integrering med landsdelens høgskoler slik dette er presentert i kapittel 2, 3 og 4 er dette hovedpunktene i vurderingen av Universitetet i Nordland sin plass i en universitets- og høgskolesektor med færre institusjoner:

Oppsummert er dette hovedpunktene i vurderingen av Universitetet i Nordland sin plass i en universitets- og høgskolesektor med færre institusjoner:

- Et nytt universitet som består av Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen på Nesna og Universitetet i Nordland vil sammen være bedre rustet til å løse de faglige utfordringene innen utdanning og forskning, både regionalt og nasjonalt. Et slikt universitet vil være en styrke i egen region, nasjonalt og i internasjonalt samarbeid, som et komplementært utdannings- og forskningstilbud i det faglige og geografiske rommet *mellom NTNU i Trondheim og UIT – Norges arktiske universitet.*
- Det nye universitetet vil ha fire spissområder som samsvarer godt med behovet for nærings- og arbeidslivet i regionen:
    - Et universitet for blå vekst i landets største feltlaboratorium
    - En drivkraft for kunnskapsbasert innovasjon og entreprenørskap
    - Et nasjonalt tyngdepunkt som profesjonsuniversitet for velferd
    - Et profilert teknologisk miljø med gode faglige samarbeidslinjer med UiT og NTNU
- En fusjonert institusjon vil gi mer robuste fagmiljøer og muligheter for å på sikt bygge verdensledende forskningsmiljøer på enkelte områder, blant annet gjennom større faglig integrasjon.
- En fusjonert institusjon vil gi muligheter for å i større grad møte behovet for kandidater og kompetanse både i næringsliv og i offentlig sektor, blant annet gjennom videreutvikling av en desentralisert struktur.
- Etter initiativ fra Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) er det etablert kontakt for å avklare fusjon som en mulighet. Kontakten vil fortsette i den videre strukturprosessen for å se på grunnlaget for at HiNT kan være en del av et nytt universitet i 2020 som består av dagens UiN, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og HiNT.
- Det er naturlig å tenke et slikt universitet både på bakgrunn av faglig profil og felles kompetanseutfordringer det regionale arbeids- og næringslivet. I tillegg til at det er en styrke med større fagmiljøer, vil det også kunne gi synergier mellom de ulike fagmiljøene. Både Nord-Trøndelag og Nordland er store kystfylker, med en betydelig kystnær næringsaktivitet. En lærerutdanning basert på fagmiljøene ved UiN, Høgskolen i Nesna og HiNT vil gi større faglig tyngde og en bedre kapasitet for rekruttering av lærere både regionalt og nasjonalt.